

บทที่ 1

บทนำ

โลกยังคงหมุนไปทุกๆ วัน ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว การร่วมมือ ร่วมพัฒนาโครงการระหว่างชาติมากมายเข้ามาเพิ่ม ประสิทธิภาพเชิงเศรษฐกิจและเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับผู้คนทั้งในสังคมเมืองและชนบท การติดต่อสื่อสารต่างๆ รุดหน้าไปตามเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดดสู่ยุคศตวรรษใหม่ การดำเนินชีวิตของผู้คนก็ ก้าวตามมันไปอย่างรวดเร็ว ภายใต้อาคารแห่งเทคโนโลยี โลกที่ขับเคลื่อนด้วยระบบทุนนิยมและข้อมูล ข่าวสาร มนุษย์ในยุคปัจจุบันปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่ไปตามครรลองแห่งชีวิต มนุษย์หลายๆ คนมี บทบาทหน้าที่แตกต่างกันไป บ้างเป็นผู้ขับเคลื่อนการงานหรือสังคมในระดับสูง บ้างเป็นชนชั้นในการ ปฏิบัติงานในชั้นรากหญ้า บางคนนั้นมีบทบาทมากกว่าหนึ่งอย่างเสียด้วยซ้ำ เช่น บางคนมีบทบาท เป็นพ่อหรือแม่ขณะอยู่ที่บ้านแต่ขณะปฏิบัติงานจะรับบทบาทเป็นผู้บริหาร เลิกงานแล้วอยู่ในหมู่เพื่อนฝูงก็ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทไปอีกเพราะฉะนั้นในแต่ละบุคคลย่อมมีแนวทางปฏิบัติที่ต่างกันไป ออกไปแต่หากว่าบทบาทหน้าที่ทุกบทบาทมีความสำคัญและเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันและกันเสมอ ดังนั้นหาก มนุษย์ต้องสวมบทบาทมากมายในชีวิตประจำวันนั้น การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมบทบาทของมนุษย์ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่แนวทางปฏิบัติที่จะสามารถส่งเสริมและเป็น แนวทางที่ดีของความสำเร็จในชีวิต

ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข¹ ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ที่เป็นกระบวนการสำคัญใน การพัฒนาคุณภาพของประชากร หลายประเทศที่เจริญก้าวหน้าแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา ต่างก็ หุ่นเทกำลังและทรัพยากรที่มีเพื่อปฏิรูปหรือพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อเพิ่มพลังขีด ความสามารถของประเทศให้คงอยู่ได้ในเชิงการแข่งขันในทางต่างๆ จะเห็นได้ว่าการศึกษาเป็นทั้ง กระบวนการและเนื้อหาในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรม และ เป็นการสร้างภูมิปัญญาให้แก่สังคม การศึกษาและการให้การศึกษาคือบันปลายของการพัฒนา ทั้งหลาย หากขาดมิติการพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาคนให้เป็นศูนย์กลางหรือแกนกลางของการ พัฒนาทั้งหลาย การพัฒนาต่างๆ จะไม่ยั่งยืน ถ้อยได้ว่าการศึกษาและการพัฒนาคนคือกุญแจหลัก (Master Key) ที่จะเปิดประตูไปสู่การพัฒนาทั้งหลาย ด้วยเหตุนี้การศึกษาจึงมีผลกระทบเชิงบวกต่อ กระบวนการพัฒนาประเทศ ในยุคนี้หรือยุคต่อไป ความรู้ของมนุษย์จะเป็นประเด็นตัดสิน ประสิทธิภาพการแข่งขันขององค์กรต่างๆ ความได้เปรียบเสียเปรียบต่างๆ นั้นจึงขึ้นอยู่กับพัฒนา คนให้มีศักยภาพและคุณภาพ พอที่จะแสวงหาและใช้ประโยชน์จากแหล่งความรู้ จึงเป็นหน้าที่และ

¹ กระทรวงศึกษาธิการ , พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ., 2546), 5.

บทบาทของการจัดการศึกษาโดยแท้ประเทศจะยืนหยัดอยู่ได้ด้วยความมั่นคง เข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติได้ ขึ้นอยู่กับคุณภาพการศึกษาที่เข้มแข็ง²

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเอกชนมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติเป็นอย่างมาก โดยได้ดำเนินการควบคู่กับการจัดการศึกษาของรัฐมาโดยตลอด มีสถานศึกษาเอกชนจำนวนมากที่เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณภาพสูง มีชื่อเสียง ผู้ปกครองต้องการส่งบุตรหลานเข้าไปเรียน แต่ในขณะเดียวกันก็มีสถานศึกษาเอกชนอีกมากที่ด้อยคุณภาพ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องเร่งหามาตรการรองรับและพัฒนา การบริหารการศึกษาในโรงเรียนเอกชนมีอิทธิพลอย่างมากต่อการศึกษาของผู้เรียน แต่การบริหารจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหารมีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวลงได้

ในโรงเรียนนั้นผู้บริหารมีความสำคัญที่สุด เพราะโรงเรียนเป็นสังคมนับหนึ่ง อาคารเรียน หลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์ในการสอนจะดีอย่างไรก็ตาม ทุกอย่างจะไร้ความหมายถ้าผู้ใช้ศักยภาพไม่เพียงพอ ไม่มีความตั้งใจหรือใช้ประโยชน์ได้ไม่ถึงที่สุด ไม่ว่าจะเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็ตาม ดังนั้นผู้บริหารจึงควรที่จะพัฒนาบทบาท ความรู้ ความสามารถ อย่างไม่หยุดนิ่ง เพื่อที่จะจัดการศึกษาในโรงเรียนนั้นๆ ให้พัฒนาก้าวหน้าไปอย่างดี หากผู้บริหารหยุดนิ่งไม่มีการพัฒนาบทบาทของตน สถานศึกษาจะหยุดพัฒนาการตามไปด้วย ครูและนักเรียนก็จะหมดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน และอาจส่งผลกระทบต่อวงกว้างถึงระดับชาติก็เป็นได้

ในการบริหารงานโรงเรียน มีขอบเขตการบริหารงาน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไป และ งานธุรการบัญชี ซึ่งงานทั้ง 4 งาน งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นงานที่เกี่ยวกับการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหลาย ซึ่งมีผลต่อคุณภาพนักเรียน ส่วนงานอื่นๆ ถือว่าเป็นการสนับสนุนงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นพิเศษ เพราะผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้นำจุดมุ่งหมายของการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารจะต้องดูแลการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียน ผู้บริหารจึงเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ โดยปฏิบัติงานร่วมกับครู กระตุ้นครูให้พัฒนาตนเอง ให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะสถานศึกษานั้นจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากคุณภาพทางวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องโดยตรงกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการ

² กองทอง เคลือบพนิชกุล และปริญญา อรจิราพงศ์, การปฏิรูปการศึกษาไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก, 2545), 4.

เรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกคนของสถานศึกษา

ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาบทบาทตนเองให้มีขีดความสามารถให้เพิ่มขึ้นตลอดเวลา ซึ่งเป็นสาเหตุมาจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของโลก ไม่ว่าจะในเชิงวิชาการสมัยใหม่ เทคโนโลยีที่ทันสมัย หรือการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ๆ ดังนั้น หากผู้บริหารทั้งหลายพัฒนาบทบาทของตนเองอยู่เสมอ จะส่งผลให้โรงเรียนหรือสถานศึกษา นั้นทันต่อกระแสของโลก ทันต่อยุคสมัย และการจัดการศึกษาในโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้น จะเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิผลในเชิงวิชาการเป็นอย่างมาก

ปัญหาการวิจัย

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ถึงแม้ในระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยมาโดยตลอดแต่จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พบว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในวิชาที่ต้องใช้ความคิด การคำนวณ และวิชาที่ต้องปฏิบัติทดลอง รวมไปถึงการเรียนรู้ภาษาที่ 2 และภาษาที่ 3 ยังต่ำกว่าอีกหลายประเทศทั้งในอาเซียนที่ปัจจุบันรั้งอันดับรองสุดท้าย ระดับเอเชียและระดับโลกที่ยังห่างไกลอีกด้วย และจากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ จริยธรรม คุณธรรม อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจะทำให้คนไทยไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์โลก หรือแม้แต่การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ทั้งหมดจะส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทย จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างเร่งด่วน

โรงเรียนเอกชนหลายโรงเรียน มีศักยภาพจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาอย่างมีคุณภาพ แต่สภาพปัจจุบันยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอยู่หลายประการ อุปสรรคจากปัจจัยภายนอกต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ได้แก่ นโยบายของรัฐที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงเกิดความไม่เป็นเสถียรภาพในการจัดการศึกษาในองค์กรวม นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายในโรงเรียนเอกชนยังต้องมีภาระต้องจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนสำหรับครูและบุคลากรในโรงเรียนและรายจ่ายอื่นๆ อีกจำนวนมาก แต่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลไม่เพียงพอและไม่ตรงต่อเวลา รวมทั้งสวัสดิการของบุคลากรที่แตกต่างจากบุคลากรครูในภาครัฐ บุคลากรครูโรงเรียนเอกชนที่มีความสามารถมาก ๆ และต้องการความมั่นคงกับอนาคตจึงไม่รับหน้าที่สอนในโรงเรียน โดยหันไปเป็นติวเตอร์หรือสอนพิเศษเพื่อรับค่าตอบแทนที่สูงกว่า ทำให้โรงเรียนเอกชนไม่สามารถพัฒนาโรงเรียนได้ทัดเทียมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ของภาครัฐ ทั้งที่สังกัด กรุงเทพมหานครและสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ซึ่งนอกจากมีการแข่งขันระหว่างโรงเรียนเอกชนด้วยกันแล้ว ยังต้องแข่งขันกับโรงเรียนของรัฐทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โรงเรียนแต่ละโรงเรียนจะมีสิ่งแวดล้อมสภาพชุมชน ผู้ปกครองในแต่ละท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจและสังคม แตกต่างกัน หากผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ ใช้บทบาทหน้าที่ไม่ถูกต้อง ครูขาดคุณภาพ ทำให้การบริหารงานวิชาการขาดคุณภาพ ปัจจัยดังกล่าวมีผลกระทบต่อคุณภาพของโรงเรียนเอกชนทั้งสิ้น โรงเรียนบางแห่งได้รับความศรัทธาจาก

ผู้ปกครองด้วยความมั่นใจในคุณภาพอย่างแท้จริง แต่บางโรงเรียนก็ได้รับความศรัทธา ค่านิยมของผู้ปกครองเป็นบางกลุ่ม บางโรงเรียนเคยได้รับความศรัทธาในอดีต แต่การพัฒนาคุณภาพไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องความศรัทธาจึงลดลง มีผลให้โรงเรียนเอกชนบางโรงเรียน ด้อยคุณภาพปรับตัวไม่ทันจำนวนนักเรียนลดลง รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ประสบปัญหาขาดทุน และในที่สุดก็ล้มเลิกกิจการไป ดังนั้น โรงเรียนเอกชนจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้ปกครองและนักเรียนเกิดความมั่นใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งจุดเด่นในการจัดการศึกษาเอกชนอย่างหนึ่งคือ งานด้านวิชาการต้องมีคุณภาพ จึงจะได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในโรงเรียนเอกชน โดยโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี มีทั้งสิ้น 27 โรงเรียน

จังหวัดสุพรรณบุรี มีโรงเรียนเอกชนในระบบทั้งสิ้น 27 โรงเรียนซึ่งโรงเรียนเอกชนเหล่านี้ได้รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนทั้งสิ้น โดยแต่ละโรงเรียนมีผู้บริหารสถานศึกษาที่ควบคุมการทำงานของโรงเรียนอย่างต่ำหนึ่งคน โดยโรงเรียนต่างๆ มีวิธีการจัดการศึกษาแตกต่างกันไป โดยที่ยังสรุปได้ไม่แน่ชัดว่าผู้บริหารนั้นได้มีการใช้บทบาทเพื่อพัฒนา โรงเรียน บุคลากร ไปได้ด้วยดีหรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษารื่องบทบาทผู้บริหารกับงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้กรอบทฤษฎีของ ของ แฟเรนและเคย์ (Farren and Kaye) ที่กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารมี 5 ประการ คือ 1) ผู้อำนวยการความสะอาด 2) ผู้ประเมิน 3) ผู้คาดการณ์ 4) ผู้ให้คำปรึกษา 5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน³ นำมาผนวกกับผู้บริหารจะต้องมุ่งเน้นที่งานวิชาการ เพราะงานวิชาการถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้กำหนดกรอบการเรียนการสอนให้กับนักเรียนและครูผู้สอน โดยจะต้องใช้บทบาทต่างๆ ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน อาจเกิดความขัดแย้งกับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มองว่า หลักสูตร และวิธีการสอนนั้นทำได้โดยอิสระ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารกับงานวิชาการโรงเรียนเอกชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการใช้บทบาทของผู้บริหาร เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ ของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี

³ Farren. Caela and Kaye L.Beverly, “New Skills For New Leadership Roles,” *The Leader of the Future*, 3rd ed. (New York : The Drucker Foundation, 1996), 175-187.

ข้อคำถามการวิจัย

1. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ระดับใด
2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับใด
3. บทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

- เพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้
1. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับปานกลาง
 2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนจังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับปานกลาง
 3. บทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์กัน

ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัย

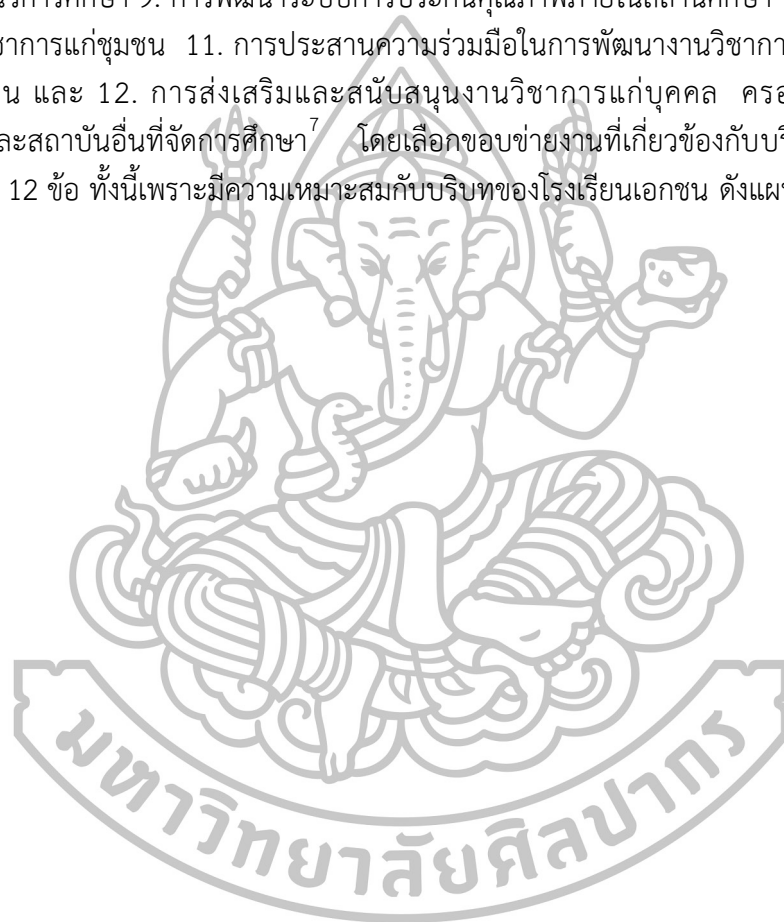
ในการจัดการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินการตามแนวคิดเชิงระบบขององค์กรเปิดของ แคท และคานัน (Katz and Kahn) ประกอบด้วยแนวคิดพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอก (context) และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)⁴

โรงเรียนเอกชนบริหารงานโดยมีลักษณะการจัดการเชิงระบบ โรงเรียนทุกแห่งไม่ว่าจะมีขนาดใดก็ตามก็มีลักษณะเชิงระบบทั้งสิ้น กล่าวคือโรงเรียนมีตัวป้อน กระบวนการแปรสภาพและผลผลิตเช่นเดียวกับระบบอื่นๆ ซึ่งเป็นองค์กระบบเปิดประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ภายในองค์กร ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยการบริหารจัดการการศึกษานั้น ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ นโยบายการศึกษา บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การบริหาร การเรียนการสอน และการนิเทศ ส่วนผลผลิต (Output) คือ ผลลัพธ์อันเป็นคุณภาพเกิดจากกระบวนการผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบ ได้แก่ สังคม การเมืองและเศรษฐกิจ และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา⁵ ทั้งหมดขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารที่จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการให้เป็นไปตามระบบ ผู้วิจัยโดยใช้กรอบทฤษฎีของ กรอบทฤษฎีของแฟรเรนและเคย์ (Farren and Kaye) ที่กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารมี 5 ประการ คือ 1) ผู้อำนวยการความสะอาด 2) ผู้

⁴ Daniel Katz and Robert L. Khan, *The social Psychology of Organization*, 2nd ed. (New York: John Wiley & Sons, 1978), 20.

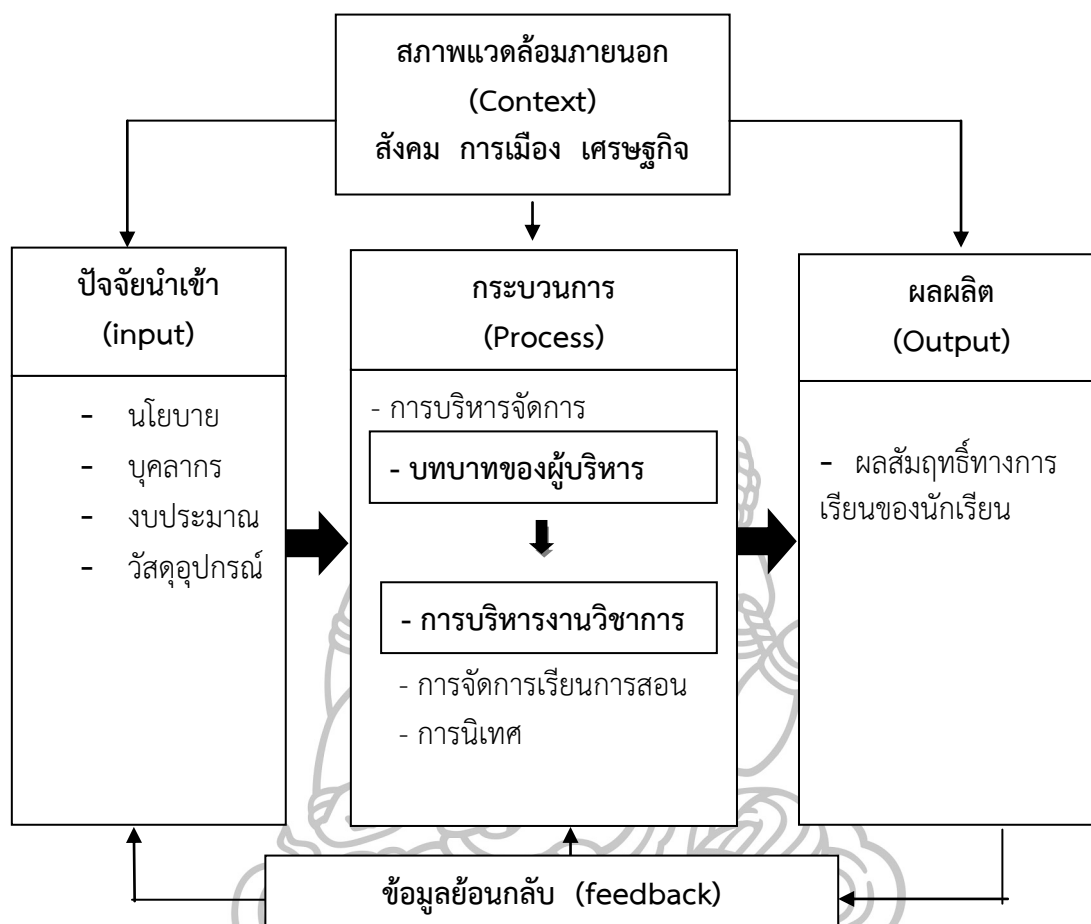
⁵ ทองอินทร์ วงศ์โสธร, “ทฤษฎีระบบ,” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 3* (นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536), 161-162.

ประเมิน 3) ผู้คาดการณ์ 4) ผู้ให้คำปรึกษา 5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน⁶ ส่วนการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้วิจัยอ้างอิงคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้แบ่งงานทางด้านการบริหารงานวิชาการออกเป็น 12 งาน คือ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7. การนิเทศการศึกษา 8. การแนะแนวการศึกษา 9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10. การส่งเสริม ความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น และ 12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา⁷ โดยเลือกขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับบริบทของโรงเรียน เอกชน ทั้งสิ้น 12 ข้อ ทั้งนี้เพราะมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเอกชน ดังแผนภูมิที่ 1

⁶ Farren Caela and Kaye L. Beverly, “new Skills Leadership Roles,” in *The Leader of the Future*, 3rd ed. (New York : The Drucker Foundation, 1996), 175-187.

⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546), 32.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัย

ที่มา : Daniel Katz and Robert L. Khan, *The social Psychology of Organization* 2nd ed. (New York : John Wiley & Son, 1978), 20.

: จันทราณี สงวนนาม, *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร, บั๊ค พอยท์, 2553), 21.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546), 32.

: Farren. Caela and Kaye L.Beverly, "New Skills For New Leadership Roles," *The Leader of the Future*, 3rd ed. (New York : The Drucker Foundation, 1996), 175-187

ขอบเขตของการวิจัย

การบริหารองค์กรในปัจจุบันต้องอาศัยภาวะผู้นำและการใช้บทบาทในการสั่งการร่วมกัน หากมีเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งองค์กรก็จะไม่ประสบผลดังที่ตั้งเป้าประสงค์ได้ แต่หากมีทั้งสองสิ่งควบคู่กันไปนั้น ผู้บริหารก็จะแสดงบทบาทเพื่อเป็นสิ่งที่กระตุ้น ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาทำผลงานเพื่อมุ่งสู่เป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้กรอบทฤษฎีของแฟรเรนและเคย์ (Farren and Kaye) ที่กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารมี 5 ประการ คือ 1) บทบาทของผู้อำนวยความสะดวก 2) บทบาทของผู้ประเมิน 3) บทบาทของผู้คาดการณ์ 4) บทบาทของผู้ให้คำปรึกษา 5) บทบาทของผู้ส่งเสริมสนับสนุน⁸ ในส่วนของงานวิชาการภายในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี นั้น ผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิดตามคู่มือการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแบ่งการปฏิบัติงานวิชาการออกได้เป็น 12 งาน คือ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7. การนิเทศการศึกษา 8. การแนะแนวการศึกษา 9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ 12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทางผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังแผนภูมิที่ 2

⁸ Farren. Caela and Kaye L.Beverly, “New Skills For New Leadership Roles,” *The Leader of the Future*, 3rd ed. (New York : The Drucker Foundation, 1996), 175-187

บทบาทของผู้บริหาร	การบริหารงานวิชาการ
1. ผู้อำนวยการ (x ₁) 2. ผู้ประเมิน (x ₂) 3. ผู้คาดการณ์ (x ₃) 4. ผู้ให้คำปรึกษา (x ₄) 5. ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (x ₅)	1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา(y ₁) 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้(y ₂) 3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน(y ₃) 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา(y ₄) 5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา(y ₅) 6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้(y ₆) 7. การนิเทศการศึกษา(y ₇) 8. การแนะแนวการศึกษา(y ₈) 9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา(y ₉) 10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน(y ₁₀) 11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น(y ₁₁) 12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา(y ₁₂)

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Farren. Caela and Kaye L.Beverly, "New Skills For New Leadership Roles," *The Leader of the Future*, 3rd ed. (New York : The Drucker Foundation, 1996), 175-187

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546), 32.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน จึงได้นิยามความหมายของคำต่างๆ ไว้ดังนี้

บทบาทผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่ผู้บริหารได้แสดงออกมาให้เห็นในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นเงื่อนไขให้ต้องแสดงบทบาทของผู้บริหารมี 5 ประการ คือ 1) บทบาทของผู้อำนวยการ 2) บทบาทของผู้ประเมิน 3) บทบาทของผู้คาดการณ์ 4) บทบาทของผู้ให้คำปรึกษา และ 5) บทบาทของผู้ส่งเสริมสนับสนุน

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นประโยชน์กับผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา ซึ่งสามารถจำแนกการปฏิบัติงานได้เป็น 12 งาน คือ การ

พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสาน ความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี หมายถึง สถานศึกษาของเอกชน ที่ได้รับการ รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีจำนวน 27 โรงเรียน ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ข้อเขียน ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาประกอบการวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ให้มากขึ้น โดยส่วนแรกจะเป็นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหาร ส่วนที่สองเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ และส่วนที่สามเกี่ยวข้องกับข้อมูลโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

บทบาทผู้บริหาร

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทที่นำเสนอในที่นี้ ประกอบด้วย ความหมายของบทบาท ลักษณะของบทบาท และทฤษฎีบทบาท

ความหมายของบทบาท

บลูม และเซลนิก (Bloom & Selnick) ได้อธิบายถึงคำว่า “บทบาท” โดยจำแนกไว้ 3 บทบาท ดังนี้ 1. บทบาทที่คาดหวังหรือบทบาทในอุดมคติ (socially prescribed or ideal role) เป็นบทบาทตามอุดมคติที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่ง 2. บทบาทที่ควรกระทำ (perceived role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่า ควรจะ กระทำหน้าที่ของตำแหน่ง โดยอาจจะไม่ตรงกับบทบาทในอุดมคติทุกประการ และอาจ แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล 3. บทบาทที่กระทำจริง (performed role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำไปจริง ตามความเชื่อความคาดหวัง ตลอดจนความกดดัน และโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคม ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง⁹

นอกจากนั้น โคเฮน (Cohen) ได้ให้ความหมายของคำว่า "บทบาท" ไว้ว่า หมายถึงสิ่งพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่น สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องปฏิบัติและ ยังให้คำอธิบายเรื่องความหมายซึ่งสรุปได้ว่า เป็นบทบาทที่ถูกกำหนด (prescribed role) ถึงแม้ว่าบุคคลบางบุคคลจะไม่ได้ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทที่คาดหวังโดยผู้อื่น แต่เรา ก็ยังคงยอมรับว่าบุคคลจะต้องปฏิบัติไปตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้ และส่วนบทบาท ที่ปฏิบัติจริง (enacted role) เป็นวิธีการที่บุคคลได้แสดงหรือปฏิบัติออกมาจริงตาม ตำแหน่งของเขา ส่วนความไม่ตรงกันของบทบาทที่ถูกกำหนดกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง นั้นอาจมีสาเหตุมาจาก

⁹ Broom Leonard, and Selnick Philip, **Sociology** (New York: Harper & Row, 1977), 34-35.

1. บุคคลขาดความเข้าใจในมีส่วนร่วมของบทบาทที่ต้องการ
2. บุคคลไม่เห็นด้วย หรือไม่ลงรอยกับบทบาทที่ถูกกำหนด
3. บุคคลไม่มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹⁰

ลินตัน (Linton) เป็นนักมานุษยวิทยาคนแรกที่ให้แนวคิดในเรื่องฐานะตำแหน่ง (status) และบทบาท (role) ของฐานะตำแหน่ง นั้น Linton กล่าวว่าสังคมตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติตอบโต้ของคนในสังคมนั้น (reciprocal behavior) ถ้าหากคนไม่มีการกระทำตอบโต้แนวคิดในเรื่องฐานะตำแหน่ง และบทบาทจะไม่เกิดขึ้น Linton เห็นว่าฐานะตำแหน่งเป็นนามธรรม หมายถึง ตำแหน่ง ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในรูปแบบหนึ่ง (a particular pattern) ซึ่งจะเป็เครื่องที่กำหนดบทบาทของ ตำแหน่งนั้น ๆ ได้ว่าจะมีการทำหน้าที่อย่างไร เพราะฉะนั้น ตำแหน่งจึงเป็นสิ่งที่คู่กับบทบาท นอกจากนั้น Linton ยังได้จำแนกชนิดของฐานะตำแหน่งออกเป็น 2 ชนิด 1. ฐานะตำแหน่งที่ได้มาโดยกำเนิด (ascribed status) และ 2. ฐานะตำแหน่งที่ได้มาโดยการกระทำ (achieved status) บทบาทที่บุคคลจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ถูกกำหนดไว้ได้ดีหรือไม่ นั้นย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังต่อไปนี้คือ

1. ลักษณะเฉพาะของสังคมหรือชุมชน
2. วัฒนธรรม ประเพณีและความปรารถนาของสังคมที่เกี่ยวข้อง
3. บุคลิกภาพและความจำเป็นของบทบาท

องค์ประกอบที่กล่าวมานี้จะทำให้บุคคลแสดงถึงบทบาทตามนัยสิทธิหน้าที่และ ตามสถานภาพของตน¹¹

คูเปอร์ (Kuper) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการแสดงบทบาทของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. บทบาทที่สังคมคาดหวัง (role expectation) คือ บทบาทที่สังคมคาดหวังให้ บุคคลปฏิบัติตามความคาดหวังที่กำหนดโดยกลุ่มสังคมและโดยสถานภาพที่บุคคลนั้น ๆ ครองอยู่
2. การรับรู้บทบาท (role conception) คือ การที่บุคคลรับรู้ในบทบาทของตนเอง ว่าควรจะมีบทบาทอย่างไร และสามารถจะมองเห็นบทบาทของตนเองได้ ตามการรับรู้ นั้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการของบุคคลนั่นเอง โดยการรับรู้ในบทบาทและ ความต้องการของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ตลอดจนเป้าหมายใน ชีวิตและค่านิยมของบุคคลที่สวมบทบาทนั้น

3. การยอมรับบทบาทของบุคคล (role acceptance) จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีความสอดคล้องของบทบาทตามความคาดหวังของสังคม และบทบาทที่ตนรับอยู่ การยอมรับ บทบาทเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในบทบาท และการสื่อสารระหว่างสังคมและ บุคคลนั้น ทั้งนี้ก็เพราะว่าบุคคลอาจไม่ได้ยินดียอมรับบทบาทเสมอไป แม้ว่าจะได้รับ การคัดเลือกจากสังคมให้รับตำแหน่ง และ

¹⁰ Bruce J. Cohen, *Introduction to sociology* (New York: McGraw-Hill, 1979), 35-36.

¹¹ Linton Ralph *The study of Man* (New York: Appleton-Century, 1936), 113-114.

มีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติตาม เพราะถ้าหาก บทบาทที่ได้รับนั้นทำให้ได้รับผลเสียหายหรือเสียประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดแย้ง กับความต้องการ (role conflict) หรือค่านิยมของบุคคลนั้น ผู้ครองตำแหน่งอยู่ก็พยายาม หลีกเลียงบทบาทนั้นไม่ยอมรับบทบาทนั้น ๆ

4. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (role performance) เป็นบทบาทที่ เจ้าของสถานภาพแสดงจริง (actual role) ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคม คาดหวัง หรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้ และตามความคาดหวังของตนเอง การที่บุคคลใดจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้เพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับ บทบาทนั้น ๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้นอยู่ เนื่องจากความสอดคล้องกับบทบาท ตามความคาดหวังของสังคม และการรับรู้บทบาทของตนเอง

ตามนัยแรกข้างต้น ซึ่งบทบาทจะเป็นการจำแนกชนิดของบุคคลในสังคม โดยจะ ถูกกำหนดให้แตกต่างกันซึ่งคุณสมบัติและพฤติกรรมของเขามีสถาน บทบาทแสดง ให้สังคมเห็นถึงการจำแนกกิจกรรมต่าง ๆ และลักษณะซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในสังคมของ สมาชิกสังคม ตามนัยหลัง บทบาทเป็นวิธีแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่สังสรรค์กันนั้นว่า จะปฏิบัติต่อกันอย่างไร หรือคาดว่าผู้อื่น จะปฏิบัติต่อตนเองอย่างไร ซึ่งพิจารณารวมกัน ทั้งสองนัย บทบาทจึงเป็นตัวกลางระหว่างสังคม กับบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในสถานการณ์ ซึ่งพฤติกรรมของเขากลายเป็นแนวทางปฏิบัติของสังคม ดังนั้นทำให้สังคมจึงต้องมีการ วางเป็นแบบของบทบาทที่ควรจะเป็น (ought-to-role) เอาไว้เมื่อสถานภาพ (status) เป็นที่ รวมแห่งสิทธิและหน้าที่แล้วบทบาทก็เป็นลักษณะที่เคลื่อนไหวของสถานภาพ หมายถึง การใช้สิทธิและหน้าที่ให้บังเกิดผลนั้น คือ สถานภาพแสดงให้ทราบว่าบุคคลนั้นเป็นใคร¹²

ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ กล่าวว่ กระบวนการการแสดงบทบาทของบรรดาสมาชิกภายในองค์การ ย่อมสามารถกำหนดมา ได้เป็น 4 ระยะ

ระยะที่ 1 เป็นระยะของการคาดหมายในบทบาท เมื่อคนเราเริ่มเข้ามาในองค์การ ก็จะมีการได้ข้อมูลและข่าวสารจากองค์การ อาจโดยการปฐมนิเทศ การเก้อบรม เพื่อให้คน ๆ นั้นสามารถคาดหมายถึงบทบาทที่เขาต้องแสดงออกในองค์การ

ระยะที่ 2 เป็นระยะที่เป็นทางการ คนที่เข้ามาถูกกำหนดบทบาทที่จะต้องแสดง โดยอาจกำหนดออกมาเป็นวัตถุประสงค์ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน กฎ ข้อบังคับ และเขา จะต้องแสดงบทบาทไปตามที่กำหนดเพื่อแลกกับผลตอบแทนซึ่งอาจจะเป็นผลตอบแทน ทางด้านตัวเงิน หรือทางด้านงาน ได้รับการส่งเสริมเลื่อนตำแหน่งหรือผลตอบแทนอื่น ๆ

ระยะที่ 3 เป็นระยะของการเรียนในบทบาท เมื่อคนที่เข้ามาเริ่มปฏิบัติงาน เขาก็จะเริ่มมีการเรียนรู้ในบทบาทที่เขาได้แสดงออกมาอย่างเป็นทางการ และในขณะเดียวกัน เนื่องจากการทำงาน ต้องมีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทาง การความคาดหมายของผู้ร่วมงานที่ไม่เป็นทางการที่มีต่อบทบาทของเขาก็มีส่วนสำคัญ เขาต้องพยายามที่จะปรับบทบาทของเขา ให้สอดคล้องกับความคาดหมายที่เป็นทางการ จากองค์การและความคาดหมายที่ไม่เป็นทางการจาก ผู้ร่วมงาน

¹² Kuper Adam and Kuper Jessica, *The Social Science Encyclopedia* 2nd ed. (London : Routledge, 1996) ,749.

ระยะที่ 4 ระยะของการคงอยู่หรือออกไปจากองค์การ เมื่อคนเข้าในองค์การได้ปฏิบัติงานมาจนถึงระยะนี้ เขาก็ทราบว่าเขาควรจะอยู่ หรือลาออกไปจากองค์การ โดยอาศัยการเรียนรู้ จากบทบาทที่ผ่านมาในระยะที่ 3 เขาจะคงอยู่ต่อเมื่อบทบาทที่เขาแสดง อยู่สอดคล้อง หรือเป็นไปตามความคาดหวังขององค์การ และตามความคาดหวังที่ไม่ เป็นทางการของผู้ร่วมงาน ถ้าหากบทบาทที่เขาแสดงอยู่ไม่สอดคล้องหรือไม่เป็นไปตาม ความคาดหวังขององค์การ หรือตามความคาดหวังที่ไม่เป็นทางการของผู้ร่วมงานอันใดอันหนึ่งแล้ว ก็จะมีรู้สึกเกิดความขัดแย้งในบทบาท หรือความไม่ชัดเจนในบทบาทขึ้น หากไม่สามารถแก้ไข ก็จะเกิดความเบื่อหน่าย ความไม่พึงพอใจ และลาออกไปในที่สุด¹³

ภัรกร ปุยสุวรรณ กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคคลตามสถานการณ์ ต่าง ๆ พฤติกรรมที่แสดงออกจะผสมผสานระหว่างความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความต้องการของตน ร่วมกับควมรับผิดชอบที่กำหนดให้ปฏิบัติจริงในตำแหน่ง โดยแบ่งบทบาทที่วิจัยเป็น 2 ประเภท คือ 1) บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่ผู้บริหารได้แสดงออกมาให้เห็นในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นเงื่อนไขให้ต้องแสดงบทบาท 2) บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง บทบาทที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นว่าผู้บริหารที่อยู่ในสถานภาพนั้น ๆ ควรจะทำอะไร อย่างไร หรืออาจเป็นความคาดหวังของผู้บริหารเองว่าเขาควรมีบทบาทอย่างไรต่อการบริหารวิชาการ¹⁴

จากความหมายและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าวข้างต้นนั้นจะเห็นได้ ว่า บทบาทที่กำหนดไว้เป็นบทบาทที่วางไว้อย่างชัดเจนว่า บุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้น ๆ จะต้องมีความรู้และหน้าที่ที่กระทำอะไรบ้างในองค์การต่าง ๆ หรือหน่วยงานต่าง ๆ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง และได้วางระเบียบไว้อย่างชัดเจนว่า บุคคล ที่ปฏิบัติงานในองค์การนั้น จำเป็นต้องเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทที่กำหนดไว้ ขององค์การนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง และเป็นสิ่งจำเป็น อย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องทราบถึงบทบาทของตนเองว่ามีขอบเขตการปฏิบัติงานมาก น้อยเพียงไร เพื่อที่จะได้แสดงบทบาทตามมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีเป็นไปด้วยความถูกต้องและให้มีประสิทธิภาพ ฉะนั้น การที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของตนในฐานะที่อยู่ในตำแหน่งนั้น ๆ ย่อมจะเป็นผลที่ดียิ่ง เพราะการที่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเองนั้นจะเป็นทางช่วยให้บุคคลนั้นปฏิบัติหน้าที่ได้ อย่างเหมาะสมตามที่ตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกังานนั้นคาดหวังไว้ ซึ่งจะเป็นผลให้เกิด ความเจริญก้าวหน้าก้าวหน้าในหน้าที่ของตนและสังคมต่อไปอีกด้วย

¹³ ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์, พฤติกรรมบุคคลในองค์การ (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2542), 92-93.

¹⁴ ภัรกร ปุยสุวรรณ, “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8” (งานวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 2558), 19.

บทบาทของผู้บริหาร

บาสและสตอกดิลล์ (Bass and Stogdill) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารทางการศึกษา หมายถึง ความคาดหวังของผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาก็ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อตนเองและสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มด้วย ดังนั้นบทบาทที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับผู้บริหารทางการศึกษา คือ มุ่งปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าประสงค์ เป็นผลผลิตแห่งกระบวนการปฏิสัมพันธ์ บทบาทของผู้บริหารทางการศึกษามีอยู่ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ 1) บทบาทของผู้บริหารที่กระฉับกระเฉง (Active Role) ผู้บริหารทางการศึกษาต้องมีความกระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไว มีความรวดเร็วในการคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา บริหารด้วยวิธีการทำงานเป็นตัวอย่างที่เรียกว่า management by example (MBE) ในการบริหารงานโดยทั่วไปก็ใช้นโยบายเปิดประตูห้องทำงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าพบได้ง่าย (open-door policy) และชอบที่จะเดินตรวจตราการปฏิบัติงานไปทั่วๆ ไปของสถานที่ทำงานและสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาที่เรียกว่า management by walking around (MWA) 2) บทบาทของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ (Task-Specialist) ผู้บริหารทางการศึกษานั้นแรกเริ่มเดิมทีก็โตเต้าจากครูหรืออาจารย์ในสถานศึกษาหรือเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาแต่ได้มีความรู้ประสบการณ์เพิ่มพูนมากขึ้น จากการทำงานในหลายหน้าที่ในหลายกรม กองหรือหลายๆ โรงเรียน ในที่สุดก็กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญงานในหลายๆ สาขาไปและเพื่อได้มีส่วนแสดงบทบาทเป็นผู้บริหารทางการศึกษาที่ต้องแสดงบทบาทของความเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจด้วย และ 3) บทบาทของผู้เป็นผู้นำที่ชื่นชอบแก่คนทั้งหลาย (Best-Like-Person Role) ในการเป็นผู้บริหารทางการศึกษาที่ดีนั้น จำเป็นอยู่เองที่ต้องสามารถบริหารได้ดีให้ทั้งงานและน้ำใจคน การเป็นผู้บริหารที่มีความสามารถสูงนั้น ต้องมีความเด็ดขาดกล้าคิด กล้าทำ กล้าเสี่ยงและกล้าที่จะยอมรับผิดอย่างหน้าชื่นตาบาน เมื่อได้กระทำผิดพลาดไปแล้ว และรับเอาความผิดพลาดนั้นมาเป็นบทเรียน เพื่อที่จะได้ไม่กระทำผิดเป็นซ้ำสองอีก ผู้นำที่มีความกล้าหาญจริงใจ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดสร้างสรรค์นั้น ย่อมเป็นธรรมดาอยู่เองที่จะเป็นที่รักใคร่ชื่นชมและได้รับความศรัทธาจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างท่วมท้นชนิดที่เรียกได้ว่า “เข้าไปนั่งในหัวใจของลูกน้อง” แต่ในทางตรงกันข้าม หากผู้บริหารศึกษาด้อยประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพย่อมนั้นหน้าที่การงานไม่จริงใจ เสแสร้งรับแต่ชอบ ไม่ยอมรับผิด ฯลฯ ย่อมทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเสื่อมถอยความนิยมนับถือลงไปและในที่สุดก็อาจกลายเป็นความเกลียดชัง เมื่ออยากให้ลูกน้องรักก็ต้องรู้จัก “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” และปฏิบัติต่อพวกเขาเสมือนเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกัน¹⁵

กรอบทฤษฎีของ มินต์ซเบิร์ก (Mintzberg) ที่กล่าวว่าผู้บริหารจะต้องปฏิบัติงานในบทบาท 10 บทบาทด้วยกัน ซึ่งสามารถจัดแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ บทบาทความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal roles) บทบาทของความเป็นหัวหน้าในเชิงสัญลักษณ์ (figurehead role) บทบาทการแสดงออกในฐานะผู้นำ (leader) บทบาทการประสานงานในกลุ่ม (liaison role) 2) บทบาทด้านข้อมูลข่าวสาร (information roles) ได้แก่ บทบาทการตรวจสอบ (monitor role) บทบาทแพร่กระจายข่าวสาร (disseminator role)

¹⁵ Bernard M. Bass and Ralph M. Stogdill, *Bass & Stogdill's handbook of leadership: Theory, research, and managerial applications* (New York: Free Press, 1990)

บทบาทโฆษก (spoken role) ขององค์กรด้วย 3) บทบาทการตัดสินใจ (decisional roles) ได้แก่ บทบาทในฐานะผู้ประกอบการ (entrepreneurs) บทบาทของผู้จัดการความวุ่นวายหรือปัญหาต่างๆ (disturbance handles) บทบาทของผู้จัดสรรทรัพยากร (resource allocators) และบทบาทของผู้เจรจาต่อรอง (negotiators)¹⁶

ทฤษฎีของแฟรเรนและเคย์ (Farren and Kaye) กล่าวว่า ผู้บริหารสามารถผลักดันให้บุคลากรทางการศึกษาพัฒนางานได้ด้วยการแสดงออก 5 ประการ คือ 1) ผู้อำนวยการที่ใส่ใจ คือ ผู้บริหารสามารถช่วยให้บุคลากรรู้คุณค่าในงานอาชีพและความสนใจ ทักษะที่เป็นจุดขายของตน ช่วยให้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนอนาคต ด้านการเงินในระยะยาว สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง และรับฟังความคิดเห็นเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น และช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจและสามารถแสดงความต้องการถึงอนาคตด้านการทำงาน 2) ผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารสามารถช่วยแจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการทำงานและผลการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์อย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา มาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน และรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินและให้มีการปรับปรุงการทำงาน เป้าหมายในงานหรืออาชีพ และเสนอแนะให้ปรับปรุงการทำงานในส่วนต่างๆ 3) ผู้คาดการณ์ คือ ผู้บริหารสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร อาชีพ ให้บุคลากรสามารถให้ข้อมูล และเข้าถึงข้อมูล รวมไปถึงชี้แนะแนวทางในอนาคตที่กำลังเกิดขึ้น จะมีผลกระทบในการปฏิบัติงานอย่างไร 4) ผู้ให้คำปรึกษา คือ ผู้บริหารสามารถแจ้งแนวทางการมีส่วนร่วมในอนาคตว่าองค์กรจะมีเป้าหมายอย่างไร เพื่อให้ทุกคนร่วมกันขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายตามที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน คือ ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้บุคลากรมีการเขียนแผนพัฒนางาน พัฒนาการ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานและนำไปสู่อาชีพให้เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐาน¹⁷

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 “ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน “ผู้บริหารการศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปการศึกษาผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับงานวิชาการและมีเวลาอยู่ดูแลสถานศึกษามากจะเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาได้ดี ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) คือ บริหารงานอย่างมีอิสระเพื่อให้เกิดความคล่องตัวต่อการบริหารด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณและการบริหารงานทั่วไป โดยมุ่งเน้นการ

¹⁶ Sherri Hartzell, Henry Mintzberg's Managerial Roles, accessed December 10, 2015, available from <http://study.com/academy/lesson/henry-mintzbergs-managerial-roles.html>

¹⁷ Farren Caela and Kaye L. Beverly, “new Skills Leadership Roles,” in *The Leader of the Future*, 3rd ed. (New York : The Drucker Foundation, 1996), 175-187.

ส่งเสริมงานด้านวิชาการเป็นหลักสำคัญอันจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิรูปเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน กล่าวถึงการเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำทางวิชาการ โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และมีการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ ให้คำปรึกษาแนะนำและสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้¹⁸ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา สอดคล้องกับดวงกมล กิ่งจำปา บทบาทจะเป็นตัวกำหนดการแสดงออก พฤติกรรมและหน้าที่ที่ทุกคนแสดงออกมา หากการแสดงออกนั้นไม่เป็นไปตามบทบาทของคณนั้นแล้วอาจทำให้พฤติกรรมนั้นไม่เหมาะสม และอาจเกิดผลเสียมากกว่าผลดีก็เป็นได้ โดยแบ่งประเภทบทบาทเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) บทบาทที่คาดหวัง (Expecting Role) เป็นหน้าที่ที่สังคมเป็นผู้กำหนดให้ต้องปฏิบัติจะกำหนดหรือคาดหวังโดยสังคม กฎหมาย หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมนั้น บทบาทที่คาดหวังได้แก่ บทบาทในอุดมคติ บทบาทที่ถูกกำหนด บทบาทที่คาดหวัง หรือบทบาทที่ถูกคาดหวัง 2) บทบาทที่เป็นจริง (Actual Role) คือ บทบาทที่แสดงหรือปฏิบัติออกมาจริง เมื่อบุคคลอยู่ในบทบาทหรือตำแหน่งนั้น ๆ ในสังคมหนึ่ง บุคคลจะแสดงบทบาท ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติบุคคลอื่นที่แตกต่างกันถ้าตำแหน่งนั้นๆ แตกต่างกัน¹⁹ และยังสอดคล้องกับ วิมล จันทร์แก้ว กล่าวว่า การเป็นผู้นำที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน หมายถึง ผู้บริหารองค์กรที่มุ่งเน้นให้ผลการปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มุ่งเน้นความเป็นเลิศ ทำทนายโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ สามารถจัดบริการสาธารณะให้เป็นที่พึงพอใจของประชาชน มีการสร้างตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators ; KPIs) ที่มีความตรงเป็นที่ยอมรับและสะดวกในการนำไปใช้ เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศสำหรับการกำกับ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานขององค์กรโดยวัดความก้าวหน้าหรือความสำเร็จจากการเปรียบเทียบผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่กำหนด²⁰

ผู้บริหารศึกษานับว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาให้เกิดผลต่อการสร้างเยาวชนและพลเมือง ให้เป็นคนดีคนเก่งและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

¹⁸ ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ, **สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย** (กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, 2545), 68-69.

¹⁹ ดวงกมล กิ่งจำปา, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2” (ปริญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2555), 12.

²⁰ วิมล จันทร์แก้ว, “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3” (ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต, 2555), 77.

โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนนั้นมีความใกล้ชิดกับครู นักเรียนและชุมชนมากที่สุด จึงมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการบริหารงานโรงเรียนทุกงาน ผู้บริหารต้องร่วมดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน ประสานงาน นิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือครูผู้สอน นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อให้การบริหาร การศึกษาบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วรรณมา หมายอดแห่ง กล่าวว่า การกระทำที่ผู้บริหารแสดงออกตามตำแหน่งหน้าที่ที่มีอยู่ และการกระทำที่แสดงออกที่เป็นผลจากความคิด ความเชื่อของผู้บริหาร และความมุ่งหวังของบุคคล อื่นที่คาดหวัง 5 ประการ ได้แก่ ผู้อำนวยการความสะดวก ผู้ประเมิน ผู้คาดการณ์ ผู้ให้คำปรึกษา และ ผู้ส่งเสริมสนับสนุน²¹

พรนิตา กิรติวิทยากรณ์ ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้ช่วยให้ครูนำ นโยบายและความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ตลอดจนหลักสูตรและวิธีการสอนต่างๆ ไปใช้ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการบริหารงานของสถานศึกษาในทุกด้าน กล่าวได้ว่าโรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์ โดยอาศัยหลักการและทฤษฎีทางการบริหารมาใช้ให้เกิดประโยชน์ รู้จักขอบข่ายหน้าที่ ต้องปฏิบัติ ตลอดจนมีความสามารถในการนำความรู้ไปปรับใช้ในงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลให้เกิด คุณภาพในการบริหารงานโรงเรียน²²

สุนนตรี ประจวบเหมาะ กล่าวว่า บทบาทผู้บริหาร หมายถึง การแสดงพฤติกรรมในการ ปฏิบัติงานของบุคคลตามสถานภาพต่างๆ พฤติกรรมที่แสดงออกจะผสมผสานระหว่างความรู้ ความสามารถประสบการณ์และความต้องการของตน ร่วมกับความรับผิดชอบที่กำหนดให้ปฏิบัติจริง ในตำแหน่ง พฤติกรรมที่แสดงออกที่ถูกคาดหวังของบุคคลที่อยู่ตำแหน่งที่ต้องมีความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการจัดการบริหารสถานศึกษา²³

จากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงได้สรุปได้ว่า บทบาทผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่ผู้บริหารได้แสดงออกมาให้เห็นในสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นเงื่อนไขให้ต้องแสดงบทบาทของผู้บริหารมี 5 ประการ คือ 1) บทบาทของ ผู้อำนวยการความสะดวก 2) บทบาทของผู้ประเมิน 3) บทบาทของผู้คาดการณ์ 4) บทบาทของผู้ให้ คำปรึกษา และ 5) บทบาทของผู้ส่งเสริมสนับสนุน

²¹ วรรณมา หมายอดแห่ง, “บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), 12.

²² พรนิตา กิรติวิทยากรณ์, “การบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานด้านกระบวนการทาง การศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 35.

²³ สุนนตรี ประจวบเหมาะ, “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประชาคมอาเซียน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556), 17.

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

ความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานด้านวิชาการมีความสำคัญกับการบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานด้าน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยจุดมุ่งหมายอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และคุณสมบัติที่ต้องการ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและรับผิดชอบ อย่างมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สู่ความสำเร็จของ สถานศึกษา มีนักวิชาการได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่าง อย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์ สูงสุดกับผู้เรียน²⁴ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การ กำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการ สอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดกับผู้เรียน²⁵ กมล ภูประเสริฐ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การ บริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจสถานศึกษา²⁶ ส่วน รุจิร ภูสาระ ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดใน สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของ หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ²⁷

จากความหมายที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการ บริหารทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและประโยชน์กับผู้เรียน อันเป็นเป้าหมายของสถานศึกษา

²⁴ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2544), 16.

²⁵ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สงขลา: ศูนย์ หนังสือมหาวิทยาลัย ทักษิณ, 2550), 29.

²⁶ กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: บริษัทเมธี ทิปส์ จำกัด, 2545), 6.

²⁷ รุจิร ภูสาระ, การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: บริษัท บัคพอยท์ จำกัด , 2545), 56.

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาที่ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดผลกับนักเรียนที่ประสบความสำเร็จ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ต้องการของสังคม และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข นักการศึกษา ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการ ดังนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้สรุปไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกี่ยวพันการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ²⁸ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของการศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น²⁹ สรุป งานวิชาการเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ รวมทั้งบุคลากรทุกคน เพราะจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เป็นที่ต้องการ

ขอบข่ายงานวิชาการ

การจัดการศึกษาของโรงเรียน นักวิชาการศึกษาคำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ ดังนี้ กมล ภูประเสริฐ ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ออกเป็น 9 ด้าน คือ 1. การบริหารหลักสูตร 2. การบริหารการเรียนการสอน 3. การบริหารการประเมินผลการเรียน 4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา 5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ 6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา 7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่นๆ 8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ และ 9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา³⁰ สุธีระ ทานตะวณิช ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารไว้ว่า งานวิชาการควรมีขอบข่าย ดังนี้ 1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2. งานด้านการเรียนการสอน 3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรเพื่อสื่อการเรียนการสอน 4. งานวัดผลและประเมินผล 5. งานห้องสมุด 6. งานนิเทศการศึกษา 7.

²⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (กรุงเทพมหานคร: cursa, 2546), 33.

²⁹ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2546), 33.

³⁰ กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: บริษัทเมธีทิปส์ จำกัด, 2545), 3-4.

งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน 8. งานส่งเสริมการสอน และ 9. งานประชุมและอบรมทางวิชาการ³¹ ส่วน อุทัย บุญประเสริฐ กล่าวถึงงานและขอบเขตของงานวิชาการของโรงเรียนหรือสถาน ดังนี้ 1. เรื่องหลักสูตรและการจัดการในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักการและเกณฑ์การบริหารหลักสูตร 2. เรื่องการสอน การบริหารการสอน และการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ บรรลุหลักการและจุดหมายของหลักสูตร 3. เรื่องกิจกรรมนักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้เสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น 4. เรื่องสื่อการเรียนการสอนและงานห้องสมุดเพื่อเสริมหรือสนับสนุนการเรียนการสอนส่วนต่างๆ ตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและช่วยให้ครูมีความรู้ที่ก้าวหน้ากว้างขวางทันสมัยอยู่เสมอ 5. เรื่องการวัดผลประเมินผลการศึกษาของตัวเด็กหรือของตัวผู้เรียน และการประเมินมาตรฐานหรือการประเมินผลสำเร็จของงานวิชาการของโรงเรียนโดยส่วนรวมทั้งโรงเรียน และ 6. เรื่องการจัดการนิเทศการศึกษา (Instructional Supervision) และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development) สำหรับครูและสำหรับบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ของโรงเรียน³² ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่ได้อธิบายถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า จะต้องครอบคลุมถึงงานด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตร ไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดของงาน ดังนี้
 - 1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดชั้นตอนและเวลาในการทำงาน
 - 1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร
 - 1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยยึดโครงการสอนเป็นหลัก
2. การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินการสอนในสถานศึกษาดำเนินไปได้ด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้
 - 2.1 การจัดตารางสอน เพื่อกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา
 - 2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสกับฝ่ายงานอาคารสถานที่รวมทั้ง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน
 - 2.3 การจัดครูเข้าสอน โดยต้องพิจารณาถึงความพร้อมของบุคลากรและสถานศึกษา

³¹ สุธีระ ทานตะวณิชย์, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2534), 88-89.

³² อุทัย บุญประเสริฐ, การวางแผนและการจัดการระบบแผนงานโรงเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เอส ดี เพรส, 2538), 85.

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียน ที่กระทรวงกำหนด

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทันเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

3. การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน โดยมีการเน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้และการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา

3.2 การจัดห้องสมุด ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้หรือแหล่งวิทยาการขนาดใหญ่ที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ให้นักเรียน นักศึกษา หรือผู้ที่สนใจได้ศึกษา และค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นกระบวนการที่เป็นการช่วยเหลือแนะนำครู ให้มีการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาการเรียนการสอน อันจะส่งผลให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพต่อไป

4. การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือด้านการตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการเรียน³³

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ให้ปลัด กระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจาย อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้ ด้านวิชาการ แบ่งเป็น 1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2. การวางแผนงานด้านวิชาการ 3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9. การนิเทศการศึกษา 10. การแนะแนว 11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้าน

³³ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2544), 4.

วิชาการของสถานศึกษา 16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา³⁴

โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งงานเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ซึ่งจำแนกงานวิชาการ ออกเป็น 12 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 หลักสูตรสาระแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

1.4 นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตร ให้เหมาะสม

1.5 นิเทศการใช้หลักสูตร

1.6 ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.7 ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

³⁴ “ประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124, ตอนที่ 24 ก (16 พฤษภาคม 2550): 29-30.

2.3 จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม

2.4 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

3.1 กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

3.2 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้

3.3 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน

3.4 จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.5 พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

4.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหาร การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา

4.2 ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้

4.3 ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงาน การวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

5.1 ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียน การสอน และการบริหารงานวิชาการ

5.2 ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

5.3 จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ

5.4 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5.5 การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

6.1 สํารวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

6.2 จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

6.3 จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

6.4 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. การนิเทศการศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

7.1 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

7.2 ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา

7.3 ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

7.4 ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา

7.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษา ภายในสถาน ศึกษา กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

8.1 จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน

8.2 ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

8.3 ติดตามและประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษา ในสถาน ศึกษา

8.4 ประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษา หรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

9.1 จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถาน ศึกษา

9.2 กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมาย ความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

9.3 วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

9.4 ดำเนินการพัฒนาตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

9.5 ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุง และ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

9.6 ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

9.7 ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

10.1 การศึกษา สสำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

10.2 จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะ ทางวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น

10.3 การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

10.4 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

11.1 ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียง ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา

11.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

12.1 สสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

12.2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

12.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุติธรรมหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา³⁵

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปรับปรุงและพัฒนาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการใช้หลักสูตรที่ผ่านมาและเพื่อช่วยให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยึดหลักการและแนวคิดสำคัญ คือ มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน (Standards-based curriculum) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ขั้น มาตรฐานการเรียนรู้ มีความสำคัญสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แต่กำหนดตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง เพื่อให้ชัดเจนและสะดวกในการจัดการเรียนการสอน และประเมินผลการเรียนรู้

ผู้เรียน - มาตรฐานการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนทราบถึงสิ่งที่ตนต้องรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะสำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งท้าทาย กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะก้าวไปให้ถึงจุดนั้น

ผู้สอน - มาตรฐานการเรียนรู้เป็นกรอบและแนวทางในการสร้างหลักสูตร ออกแบบการเรียนการสอนและการประเมินผล ทำให้ทราบว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียน ควรจะรู้และปฏิบัติได้

ชุมชน ท้องถิ่น และระดับชาติ - มาตรฐานการเรียนรู้เป็นความคาดหวังทางการศึกษาที่ตั้งไว้ร่วมกัน ช่วยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสื่อสารเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตร ทำให้บุคคล และ ส่วนต่างๆ ในระบบการศึกษาทำงานร่วมกันในการวางแผนพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีทิศทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น³⁶

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนา

³⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546), 33-38.

³⁶ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552), 2-3.

ตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้

1. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

1.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้าง องค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

1.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

1.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

1.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย และ 8. มีจิตสาธารณะ นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

3. มาตรฐานการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียน

เรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ 1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์ 3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8. ภาษาต่างประเทศ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

4.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักสิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

4.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตาม ที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษา วิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

4.2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

4.2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

4.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

5. ระดับการศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

5.1 ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

5.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

5.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน แต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการ คิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพมุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ

6. การจัดเวลาเรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน ดังนี้

6.1 ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียน วันละ ไม่เกิน 5 ชั่วโมง

6.2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียน วันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

6.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียน วันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)³⁷ โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ยกเลิกข้อกำหนดเวลาเรียนรวมทั้งหมด ระดับประถมศึกษา “ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี” และ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น “ไม่เกิน

³⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552), 8-22.

1,200 ชั่วโมง/ปี” ของโครงสร้างเวลาเรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และให้ใช้ข้อกำหนดเวลาเรียนต่อไปนี้เป็น “ระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า 1,000 ชั่วโมง/ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง/ปี”³⁸

ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เพราะเป็น โครงร่างกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต รวมทั้งเป็นแนวทางในการให้การศึกษา ใช้วิชาความรู้การถ่ายทอด วัฒนธรรม การปลูกฝังเจตคติและค่านิยม การสร้างความเจริญเติบโต ความสมบูรณ์ทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้ พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนด³⁹

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีของ นักเรียน หากมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ทางสถานศึกษาจึงควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อ ส่งเสริมศักยภาพ ความเก่ง ความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถทั้งด้านความรู้ จิตใจ อารมณ์ และทักษะต่างๆ ทั้ง ความฉลาดทางสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ผู้เรียนจึงควรได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง จากสิ่งแวดล้อม จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย จากการทดลอง ปฏิบัติจริง จากการแนะนำและการ ค้นคว้า เป็นต้น⁴⁰ ชนาธิป พรกุล ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ที่เกิดจากการคิด การค้นคว้า การ ทดลอง และการสรุปเป็นความรู้โดยตัวผู้เรียนเอง ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทหน้าที่จากการถ่ายทอด ความรู้มาเป็นผู้วางแผน จัดการ ชี้แนะ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ดังนั้นการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงหมายถึง การจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง⁴¹ พิมพ์ พันธุ์ เดชะคุปต์ กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นแนวทางการจัดการเรียน การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วน ร่วมในการเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉงเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายเป็น

³⁸ คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, “ที่ 110/2555 เรื่อง การแก้ไข โครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551,” 25 มกราคม 2555

³⁹ ฆนัท ธาตุทอง, การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์, 2552), 3.

⁴⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2545), 5-6.

⁴¹ ชนาธิป พรกุล, แคนส์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), 50.

วิธีการที่ให้อำนาจแก่ผู้เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต⁴² วัฒนาพร ระงับทุกข์ กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองได้เต็มที่⁴³ ทิศนา แคมมณี กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่างๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง⁴⁴

จากแนวความคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตัวเอง ตามความสามารถและความต้องการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้วางแผน จัดการ ชี้แนะ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน

การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียน และการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปร ความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้เป็นการวัดและประเมินผลย่อย (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนา ในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มิติข้อมูลของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้ จุดมุ่งหมาย ประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative

⁴² พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป, 2542), 35.

⁴³ วัฒนาพร ระงับทุกข์, แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2542), 4.

⁴⁴ ทิศนา แคมมณี, รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), 120.

Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ จบรายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดี ต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ สถานศึกษาจึงควรกำหนดหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
2. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียน
3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดให้มีการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติวิชา และระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรมและเชื่อถือได้
5. การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนรู้
7. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและระหว่างรูปแบบการศึกษาต่าง ๆ
8. ให้สถานศึกษาจัดทำและออกเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษาและรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

การเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนจากสถานศึกษาได้ในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคัน และการขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศ และขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันทางศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว เป็นต้น การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน หรือต้นภาคเรียนที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชาจำนวนหน่วยกิต ที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม การพิจารณาการเทียบโอนสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ความสามารถของผู้เรียน
2. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง⁴⁵

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ในมาตรา 24 (5) ได้กำหนดให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา และ ในมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนาและจัดทำหลักฐานให้เป็นปัจจุบัน ให้ครูนำผลมาวิเคราะห์และสรุปผลเป็นแผนภูมิเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงในปีการศึกษา อันเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา⁴⁶ ประภาพรพรณ เสงี่ยมวงศ์ ได้กล่าวถึง การนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัยเพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ดังนี้

⁴⁵ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552), 2-24.

⁴⁶ อนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้, การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด: แนวทางสู่การปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543), 68.

1. การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อ
 - 1.1 พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 1.2 พัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ตามคุณภาพการศึกษา เป็นครูมืออาชีพ
 - 1.3 พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้ การมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
 - 1.4 แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในการเรียนรู้ และคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นผู้เรียนที่ดี เก่ง และมีสุข
 - 1.5 พัฒนาการบริหารจัดการ การนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
 - 1.6 พัฒนาผู้บริหารให้เห็นความสำคัญของการวิจัย โดยใช้ผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนางาน และสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
 - 1.7 พัฒนาการดำเนินการโดยเฉพาะการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา
2. การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
 - 2.1 นำผลการวิจัยที่ค้นพบมาจัดทำกรอบความคิดการวิจัย
 - 2.2 นำผลการวิจัยที่ค้นพบมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำเครื่องมือวิจัย นวัตกรรม การวิเคราะห์ อภิปรายผล และเขียนรายงานการวิจัย
 - 2.3 พัฒนาระบบการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
 - 2.4 พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
 - 2.5 พัฒนาเครือข่ายนักวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
 - 2.6 เผยแพร่การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อการวิจัยอย่างต่อเนื่อง⁴⁷

ดังที่กล่าวมา แนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เน้นการให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุด โดยครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อผู้เรียนมีศักยภาพสูงสุด

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความหมายของการศึกษา และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้ มาตรา 63 รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุง

⁴⁷ ประภาพรพรณ เสงี่ยมวงศ์, การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการวิจัยในชั้นเรียน, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: อี.เค.บุ๊คส์, 2551), 115-116.

ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความ จำเป็น มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำราหนังสือทาง วิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจ แก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และ ประสิทธิภาพ มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถ ในการใช้ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาในโอกาสแรกที่ได้เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาใน การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและ พัฒนาการผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของ คนไทย มาตรา 68 ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงิน อุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อมวลชน เทคโนโลยี สารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษ ในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการพัฒนาคนและสังคม หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิต การวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 69 จัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนส่งเสริม และประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพและ ประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามนัยของหมวด 9 การศึกษา หมายความว่า กระบวนการ เรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้สึก การฝึก การอบรม การ สืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างจรรยาบรรณความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจาก สภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นระบบการประยุกต์ผลิตผลทางวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรม ผสมผสาน กับหลักทางสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา มาใช้ในการศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยครอบคลุมการจัดและออกแบบระบบพฤติกรรม เทคนิควิธีการ การสื่อสาร การจัดสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอน และการประเมิน

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในที่นี้จะมีความหมายครอบคลุมการผลิต การใช้การพัฒนา สื่อสารมวลชน (ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์) เทคโนโลยีสารสนเทศ (คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต มัลติมีเดีย) และโทรคมนาคม (โทรศัพท์ เครือข่ายโทรคมนาคม การ สื่อสารอื่น ๆ) เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ตามความต้องการของผู้เรียนในทุกระดับและสถานที่⁴⁸

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มุ่งเน้นสิทธิเสรีภาพความเท่าเทียมกันทางด้าน การศึกษา และควมมีมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษาทุกระดับและทุกประเภททบาทของ

⁴⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **คุณภาพของครูสู่คุณภาพการเรียนรู้**, แปลโดย สุรศักดิ์ หลาบมาลา (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543), 3-6.

สถาบันการศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดศักยภาพสูงสุดเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม ดังนั้นครูต้องเป็นผู้จัดการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดและมีทักษะกระบวนการซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จะต้องอาศัยสื่อทางการศึกษาหรือเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จึงกล่าวได้ว่า บทบาทของเทคโนโลยีการศึกษาที่มีต่อการศึกษานั้น สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น สุปัทม์ ส่งแสงจันทร์ กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการศึกษาไว้ว่า สื่อการศึกษาทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสิ่งไม่ตีพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สิ่งที่อยู่ในสื่อทั้งหลายเหล่านั้น คือ สารสนเทศ (information) ซึ่งเป็นบันทึกเรื่องราว ข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ เพราะฉะนั้นสื่อการศึกษาต่าง ๆ จึงเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อมนุษย์และสังคม ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทรัพยากรประเภทอื่น เป็นต้นความสำคัญของสื่อการศึกษาที่มีต่อบุคคล สถาบัน และสังคมโดยทั่วไป⁴⁹

ด้านนวัตกรรมการศึกษา (Education Innovation) เป็นการนำนวัตกรรมมาใช้ในวงการ ศึกษา ช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพสูง เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วย นวัตกรรมทำให้ประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย ปัจจุบันมีการใช้นวัตกรรมศึกษามากมาย เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน สื่อหลายมิติ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น⁵⁰

สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นั้น เป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายควรร่วมกันสนับสนุน ครูต้องเป็นผู้จัดการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม โดยอาศัยสื่อทางการศึกษาหรือเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ต้องอาศัยครูหลายคนมาช่วยกันออกแบบการเรียนรู้และร่วมกันจัดกิจกรรม ซึ่งครูผู้สอนควรใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อสอดแทรกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและได้ใช้ความสามารถหลายอย่างในการเรียนรู้⁵¹ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 25 ได้กำหนดไว้ว่ารัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้

⁴⁹ สุปัทม์ ส่งแสงจันทร์, *สื่อโสตทัศนในท้องสมุด*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น, 2543), 2-5.

⁵⁰ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, *คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545), 7-8.

⁵¹ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คาวจันง, *แหล่งการเรียนรู้: เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ และ หลักสูตรสถานศึกษา* (กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์, 2545), 25.

อื่นๆ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ⁵² กรมสามัญศึกษา ได้กล่าวถึง แนวการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอน คือ 1. มุ่งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่าง 2. ส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่สมบูรณ์ มีคุณภาพและเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง 3. รณรงค์ให้โรงเรียนพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีนิสัยรักการเรียนรู้อย่างตลอดชีวิต 4. ดำเนินการให้โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้หลายชนิดไว้ในแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอย่างครบครันให้สนองความต้องการของนักเรียน หลักสูตรชุมชนและสังคม 5. ดำเนินการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ทุกปีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน⁵³

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เสนอแนวคิดในการจัดแหล่งเรียนรู้ ดังนี้ 1. แหล่งเรียนรู้ เป็นแหล่งที่นักเรียนจะศึกษาค้นคว้าหาคำตอบในเรื่องที่สนใจใฝ่รู้ แหล่งเรียนรู้มีทั้งในโรงเรียนและชุมชน 2. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนนอกจากห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ แล้ว สถานที่ ทุกแห่งในบริเวณโรงเรียนจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ได้และบางครั้งโรงเรียนอาจจัดเพิ่มเติมจากสิ่งที่มีอยู่ เช่น จัดเป็นจุดศึกษา สวนการเรียนรู้ ค่ายการเรียนรู้ เป็นต้น 3. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นแหล่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่สร้างขึ้น อาจเป็นสถานที่สำคัญทางศาสนา สาธารณประโยชน์ สถานประกอบการ สถาบันทางการศึกษา อาชีพในชุมชน ตลอดจนจรรยาบรรณท้องถิ่นในด้านต่างๆ 4. โรงเรียนจัดการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงกิจกรรมต่อเนื่องระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียน ในโรงเรียนและชุมชน⁵⁴

จากแนวคิดแหล่งเรียนรู้สรุปได้ว่า การจัดแหล่งเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย ทั้งแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ

การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาคืองานวิชาการที่ผู้บริหารมีส่วนสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการศึกษา โดยการประสานความร่วมมือกับบุคลากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

สังัด อุทรานันท์ ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน คือ กระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลอันสูงสุดในการเรียนของ

⁵² กองเทพ เคลือบพณิชกุล และคณะ, **รวมกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติราชการ** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภูมิบัณฑิต, 2549), 57.

⁵³ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน**(กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2542) 7.

⁵⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547), 3.

นักเรียน⁵⁵ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายใน หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษา ช่วยเหลือและพัฒนาผู้สอนในการปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินผล เพื่อให้เกิดความองงามในวิชาชีพ⁵⁶ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา⁵⁷

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทางการศึกษา เพื่อช่วยเหลือผู้สอนด้วยการแนะนำ เป็นที่ปรึกษา และพัฒนา เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ในการดำเนินการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรร่วมมือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สุวรรณ โชติสุกานต์ ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมครูให้มีการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพและให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษานั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประการ ดังนี้ 1. ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพให้แก่ครู ซึ่งสามารถทำได้โดยให้ครูมีโอกาสพัฒนา ความรู้ และความสามารถด้านการสอนด้วยการเข้ารับการฝึกอบรม การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา และการศึกษาเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น ฝึกปฏิบัติและทดลองใช้ทักษะการสอน และการจัดกิจกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ให้ครูได้แสดงความสามารถในการคิด และตัดสินใจที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง 2. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ ช่วยครูให้เข้าใจในวัตถุประสงค์ หน้าที่และความรับผิดชอบด้านการศึกษาของโรงเรียนและครู มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียน การสอนและสามารถช่วยเหลือ แนะนำวิธีการแก้ปัญหา และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก ช่วยให้ครูวิเคราะห์ความต้องการ และสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ติดตามประเมินผลและเสนอแนวทางการปรับปรุงการทำงานของครูให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 3. ส่งเสริมขวัญ กำลังใจและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ได้แก่ ให้เกียรติ ยกย่องชมเชย การปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จของครู ทำงานร่วมกันกับครูในฐานะที่ครูเป็นนักวิชาการที่มีความรู้และความสามารถที่เท่าเทียมกัน สร้างความตระหนัก เห็นคุณค่าและความสำคัญของวิชาชีพครู ให้ครูได้ปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับความสามารถของครูและช่วยในการสนับสนุนให้ครูสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ และ 4. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ได้แก่

⁵⁵ สงัด อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา: หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530), 7.

⁵⁶ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบสู่การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2543), 7.

⁵⁷ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2544), 223.

นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชน ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการวิเคราะห์ปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหาของชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสม และใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน⁵⁸

การนิเทศการศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งครูจะได้รับความรู้และการพัฒนา สนับสนุนการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการจัดทำหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานการศึกษา

การแนะแนวการศึกษา

การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม โดยครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ มีการจัดการแนะแนวให้กับนักเรียนทุกคน โดยจัดให้มีการเรียนแนะแนว ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูควรเห็นความสำคัญของการแนะแนว และจัดให้มีการเรียนการสอนอย่างเต็มที่และเหมาะสม ได้มีผู้ให้ความหมายของการแนะแนว ดังนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบริการแนะแนวไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา การสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ⁵⁹ ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ ให้ความหมายการแนะแนวการศึกษาว่า เป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือนักเรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อมรอบตัว เพื่อให้สามารถปรับตัวและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างถูกต้องและมีความสุข และส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละคน ทุกๆ ด้าน⁶⁰ พนม ลีมาเรีย ได้กล่าวถึงหลักการที่สำคัญของการแนะแนวให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ มี 10 ประการ ดังนี้ 1. การจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา จะต้องมุ่งให้ความช่วยเหลือนักเรียนทุกคนด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและเท่าเทียม 2. การจัดบริการแนะแนวต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง คือ จัดอย่างเป็นระบบมีระเบียบแบบแผน 3. ผู้ทำงานแนะแนวจะต้องยอมรับในความเป็นเอกัตบุคคล (individual) ของนักเรียน และจะต้องมีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual differences) 4. การแนะแนวเป็นกระบวนการพฤติกรรมของบุคคล และเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและกลวิธีต่างๆ เพื่อช่วยให้แต่ละบุคคลเข้าใจตนเอง 5. ผู้กระทำการแนะแนว

⁵⁸ สุวรรณมา โขติสุกานต์, การนิเทศการศึกษา (ปทุมธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2547), 7-8.

⁵⁹ กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545), 2.

⁶⁰ ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ, การจัดและบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549), 207.

จะต้องเคารพในสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่ละคน 6. การแนะนำถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการศึกษา ดังนั้น จึงควรสอดแทรกอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษา 7. การแนะนำที่มีประสิทธิภาพ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมทางการแนะนำมาโดยเฉพาะ 8. ผู้ทำงานด้านแนะนำต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และจะต้องเป็นผู้มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี 9. การจัดบริการแนะนำจะได้ผลดีจะต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่าย และ 10. ผู้ทำงานแนะนำจะต้องเป็นผู้ที่เก็บรักษาความลับได้⁶¹

การแนะนำการศึกษา จึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรมีการร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนเพื่อให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยเอื้ออื่นๆ เช่น ความร่วมมือของกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียง สถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาจึงมีความแตกต่างกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น แม้ว่าการพัฒนาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจะผ่านไปแล้วช่วงระยะหนึ่ง คือ รอบทศวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ. 2542 – 2551) กระแสสังคมก็ยังมีภาววิพากษ์วิจารณ์ว่าระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง สถานศึกษาไม่ได้สร้างระบบคุณภาพให้เกิดอย่างจริงจัง มุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.2553 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการดำเนินงาน 8 ประการ โดยเริ่มต้นตั้งแต่ 1. กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4. ดำเนินงานตามแผน 5. ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6. ประเมินคุณภาพภายใน 7. จัดทำรายงานประจำปีเสนอบุคคลและหน่วยงาน

⁶¹ พนม ลีมาอารีย์, การแนะนำเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2548), 11.

ที่เกี่ยวข้อง จนถึง 8. มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างแท้จริง⁶²

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวง ดังนั้น การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จึงยึดหลักการ 3 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร และตัดสินใจดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนที่บทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะทำงานในส่วนอื่นๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนาาร่วมกัน และเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม และสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและ

⁶² สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2554), 1.

จุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากหลักการดังกล่าวข้างต้น การประกันคุณภาพการศึกษา จึงมีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ

1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาทั้งนี้ เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนากิจกรรม/โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นจึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี มีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากและเกิดจากการปฏิบัติจริง ข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษาได้ หรือโครงการอื่นๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการก็จะต้องสามารถตอบได้ว่า เหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้นหรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลง ข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะถูกนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจากระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้ง “สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้างมาก แต่ในระดับสถานศึกษานั้น แท้จริงแล้วคือหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเป็นเป้าหมาย ซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ฉะนั้นในการคิดกิจกรรม/โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใด ต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคน ทำงานอย่างเป็นระบบ ทำงานร่วมกันได้ดี รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน เลือกลงแนวทางที่ดีที่สุด ยอมรับผลที่เกิดขึ้น

ร่วมกัน และพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น⁶³

การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาาระหว่างชุมชน แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน มีดังนี้ 1. การศึกษา สสำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน 2. จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะทางวิชาการเพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น 3. การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และจัดโดยบุคคล ครอบครัวยุวมชน หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 4. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุวมชน ท้องถิ่น⁶⁴ รูปแบบของการส่งเสริมงานวิชาการต่อชุมชน ควรมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ 1. การเรียนรู้จะต้องเป็นรูปแบบของการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2. การเรียนรู้จะต้องเน้นรูปแบบที่ผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง 3. เน้นบทบาทของผู้เรียนให้เป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง และ 4. การเรียนรู้จะต้องเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ภายใต้ การริเริ่มของผู้เรียน⁶⁵

การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ต้องให้การมีส่วนร่วมภายในชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง และเกิดทักษะจากวิธีการเรียนรู้ต่างๆ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยประสบการณ์ที่มี และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุวมชน ท้องถิ่น

⁶³ สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553, เล่มที่ 1 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554), 9-12.

⁶⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล (กรุงเทพฯ: องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), 38.

⁶⁵ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), 9-10.

การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

แนวทางการบริหารที่สำคัญมากประการหนึ่ง คือ เปลี่ยนรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษา จากเดิมที่โรงเรียนจัดการศึกษาแต่เพียงลำพังเป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรต่างๆ ที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 12 ได้กล่าวไว้ว่า นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁶⁶ การจัดการศึกษาฐานชุมชน หรือการจัดการศึกษาโดยใช้ฐานชุมชน มีแนวความคิดต่อประเด็นพัฒนาการของการจัดการศึกษาในระบบของไทยว่า โรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นแหล่งผลิตขนาดใหญ่ สถานศึกษาเป็นกลไกการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศให้ก้าวทันโลก การศึกษาทำให้คนไทยรู้เท่าทันประเทศมีความเจริญก้าวหน้า และในสังคมแข่งขัน คนไทยให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และใช้ความรู้เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถใช้ความรู้จัดการตนเองได้เพิ่มมากขึ้น⁶⁷

พนม พงษ์ไพบูลย์ ได้ให้แนวคิดของความร่วมมือแบบสหวิทยาเขตว่าเป็นความคิดที่จะประสานทุกฝ่ายให้มาร่วมแรงร่วมใจกันจัดการศึกษา โดยหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาในรูปแบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน คือ โรงเรียนหรือสถานศึกษาต่างๆ ส่วนจุดต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ คือ วิทยาเขต หรือเขตของการเรียนรู้ การประสานรวมวิทยาเขตเข้าด้วยกันก็คือการสร้างสหวิทยาเขต หรือเขตแห่งการเรียนรู้หลายๆ แหล่งที่ร่วมมือกันเป็นเครือข่ายนั่นเอง ซึ่งหลักความร่วมมือเป็นเครือข่ายระหว่างสถานศึกษาและแหล่งบริการทางการศึกษาในพื้นที่เดียวกันคือต้นแบบของการจัดการศึกษาแบบสหวิทยาเขต โดยการกำหนดสหวิทยาเขต ก็คือ การกำหนดกรอบของขอบเขตบริการทางการศึกษาให้มีกรอบพื้นที่การบริการที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนการจัดการศึกษา เพื่อให้ทุกคนได้เรียนอย่างทั่วถึง กรอบพื้นที่การบริการควรมีขนาดเหมาะสม ไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป ขนาดพื้นที่บริการต้องคำนึงถึงลักษณะของชุมชนด้วย โดยหนึ่งเขตบริการการศึกษา คือ หนึ่งสหวิทยาเขตคือหนึ่งกลุ่มของสถานศึกษาที่จะต้องวางแผน จัดบริการทางการศึกษาร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายให้ทุกคนในพื้นที่ได้มีที่เรียนอย่างทั่วถึงทุกคน⁶⁸ นอกจากนี้ ในส่วนของการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นนั้น ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. การประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียง

⁶⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว, 2545), 7.

⁶⁷ พิณสุตา สิริธรรังศรี, “การศึกษาที่พึงเสียงประชาชน” ใน การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน การศึกษารากทางเลือกประเทศไทย, (ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษาวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2555), 12.

⁶⁸ พนม พงษ์ไพบูลย์, การศึกษาพื้นฐานเพื่อปวงชน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2541), 41-45.

ภายในเขตพื้นที่การศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษา และ 2. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ⁶⁹

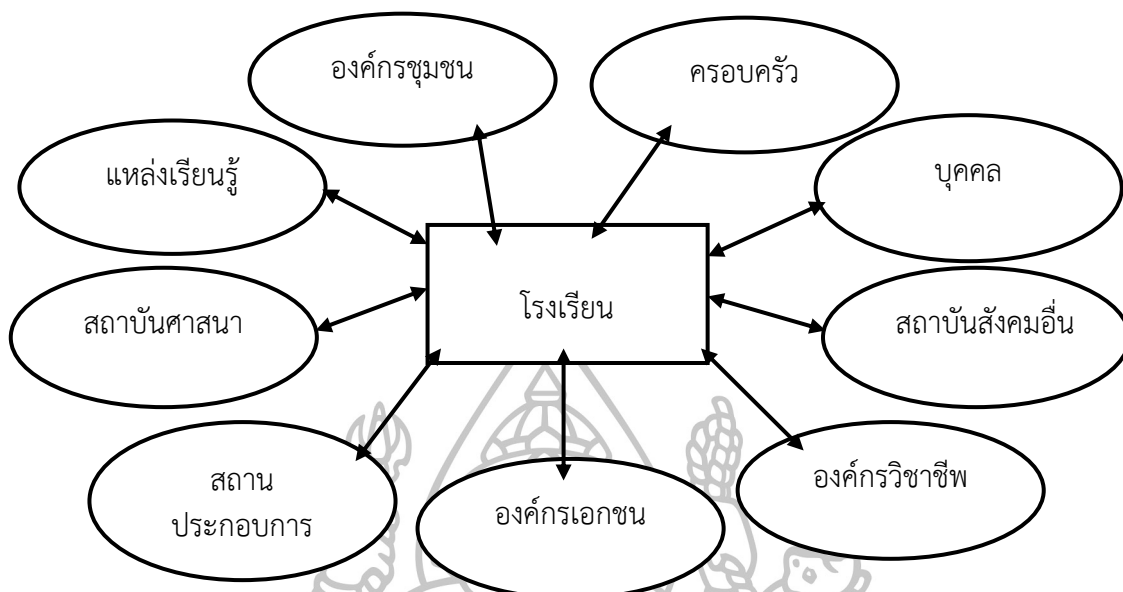
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น จึงเป็นการร่วมกันของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และต้องมีการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ในการพัฒนางานวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐานเป็นที่ต้องการของสังคม

การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ไปสู่การศึกษาตลอดชีพ ส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ร่วมจัดการศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ 2. กำหนดนโยบาย เป้าหมายในการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา 3. การประชาสัมพันธ์สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา ร่วมสร้างความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 4. การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา 5. การตรวจสอบการจัดการศึกษา เป็นการตรวจสอบจากผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนในเรื่องการวัดผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเองของครูและนักเรียน การปรับปรุงบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การบริการและการปฏิบัติงานของโรงเรียน⁷⁰ โรงเรียนจะมีเครือข่ายในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในการร่วมจัดการศึกษาเกิดขึ้นมากมาย รวมทั้งความต้องการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เช่น เครือข่ายแหล่งเรียนรู้ เครือข่ายองค์กรวิชาชีพ เครือข่ายองค์กรเอกชน เครือข่ายสถานประกอบการ เครือข่ายสถาบันศาสนา เครือข่ายสถาบันสังคมอื่น เครือข่ายบุคคล เครือข่ายครอบครัว เครือข่ายองค์กรชุมชน เครือข่ายแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น ตามแผนภูมิที่ 4

⁶⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546), 33-38.

⁷⁰ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ, *เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยบริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545), 57.

แผนภูมิที่ 3 เครือข่ายผู้จัดการศึกษาที่หลากหลาย

ที่มา : รุ่ง แก้วแดง, **โรงเรียนนิติบุคคล** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2546), 184.

ดังนั้น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กำหนดนโยบาย เป้าหมาย รู้และเข้าใจ มีเจตคติที่ถูกต้อง สถานศึกษามีเครือข่ายในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการ ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การร่วมจัดการศึกษาและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดขึ้นมากมาย

สรุปการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การบริหารงานวิชาการของคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแบ่งการบริหารงานวิชาการได้เป็น 12 งาน คือ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7. การนิเทศการศึกษา 8. การแนะแนวการศึกษา 9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ 12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

โรงเรียนเอกชน

โรงเรียนเอกชนที่เป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550
ทวิศักดิ์ อ่ำลา กล่าวไว้ว่า โรงเรียนเอกชนที่เป็นนิติบุคคล หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่มี
ตราสารจัดตั้งให้เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550⁷¹

ภารกิจของสถานศึกษาเอกชน

โรงเรียนเอกชน (private school) เป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัด
การศึกษาภายใต้การกำกับของรัฐสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2540 ที่กำหนดให้รัฐจะต้องส่งเสริม และสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดภารกิจของสถานศึกษาไว้ในมาตราต่าง ๆ ดังนี้ การจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาเอกชน หลักการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในมาตรา 4 กำหนดไว้ว่า
“สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายถึงสถานที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรา 18 กำหนดการจัดการ
ศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษา คำว่า สถานศึกษานั้นมีความหมาย 3
ประการ

ประเภทและระดับของโรงเรียนเอกชน

โรงเรียนในระบบ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของ
กระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการและจัดการศึกษาในรูปแบบ
โรงเรียนในระบบตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ดังนี้

ข้อ 1 ประเภทสามัญศึกษา หมายถึงโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการในระดับต่าง ๆ ได้แก่

1 ระดับก่อนประถมศึกษา ก เตรียมอนุบาล เป็นการมุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริม
พัฒนาการทุกด้าน รวมทั้งการประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นให้เข้ามามี
ส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก เมื่อมีอายุครบสองปี ข อนุบาล โดยปกติเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มี
อายุตั้งแต่สามปีถึงหกปี เพื่อเป็นรากฐานชีวิตและการเตรียมความพร้อมเด็กทั้งร่างกาย และจิตใจ
สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพและการอยู่ร่วมในสังคม

2 ระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ และความสามารถขั้นพื้นฐานโดยปกติ
ใช้เวลาเรียนหกปี

3 ระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือ ก มัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้
ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ต่อจากระดับประถมศึกษา เพื่อให้รู้ความ

⁷¹ ทวิศักดิ์ อ่ำลา, “รูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนที่เป็นนิติบุคคล” (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2551), 76.

ต้องการ ความสนใจและความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนความสามารถ ในการประกอบกรงานและอาชีพตามควรแก่วัยโดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี ข มัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับ การศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพรวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่ จำเป็น โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

ข้อ 2 ประเภทอาชีวศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการในระดับต่าง ๆ ได้แก่

1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะใน การประกอบอาชีพให้เป็นการดำเนินงานที่มีฝีมือ โดยศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพโดย ปกติใช้เวลาเรียนสามปี หลังจากจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ ในการศึกษาประกอบอาชีพให้เป็นการดำเนินงานระดับชำนาญการ โดยศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูงโดยปกติใช้เวลาเรียนสองปีหลังจากจบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือจบระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

ข้อ 3 ประเภทนานาชาติ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรต่างประเทศ หรือหลักสูตรต่างประเทศที่ปรับรายละเอียดเนื้อหาวิชาใหม่ หรือหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเองที่ไม่ใช่ หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และไม่ขัดต่อศีลธรรมและความมั่นคงของประเทศ

โรงเรียนนอกระบบ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนด จุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยได้กำหนดประเภทและลักษณะของโรงเรียน และ การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบ ไว้ดังต่อไปนี้

1 ประเภทสอนศาสนา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะการสอนศาสนา
2 ประเภทศิลปะและกีฬา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาก็เกี่ยวกับ ดนตรี ศิลปะ และกีฬา

3 ประเภทวิชาชีพ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาก็เกี่ยวกับ วิชาชีพ เพื่อให้ให้นักเรียนนำไปประกอบอาชีพหรือเพิ่มเติมทักษะในการประกอบอาชีพ

4 ประเภททววิชา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมความรู้รายวิชาตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5 ประเภทเสริมสร้างทักษะชีวิต เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมสร้าง ความคิด เชาวน์ปัญญา และทักษะอื่น

ข้อ 2 การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนอกระบบ แบ่งได้ดังนี้

1 จัดการเรียนการสอนโดยใช้ครูหรือผู้สอน
2 จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องมีการจัดการ เรียนการสอนต้นแบบที่ใช้ครูหรือผู้สอนเป็นหลัก

3 จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยมีทั้งครูหรือผู้สอนและสื่อการเรียนการสอน
 4 การจัดการเรียนการสอนตาม 1 2 และ 3 อาจจัดร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียนหรือกับหน่วยงานอื่นทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน

ข้อ 3 หลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบมีดังนี้

1 หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
 2 หลักสูตรต้นแบบที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดทำหรือจัดร่วมกับหน่วยงานอื่น

3 หลักสูตรที่นำมาจากหน่วยงานอื่นทั้งในและต่างประเทศ หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเอง หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นร่วมกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ซึ่งได้รับอนุมัติให้ใช้หลักสูตรจากกระทรวงศึกษาธิการ⁷²

ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 กำหนดโรงเรียนเอกชนเป็น 2 ระบบ

1. โรงเรียนในระบบหมายความว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ หลักสูตร ระยะเวลาการศึกษา การจัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน เช่น โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเซนต์ฯ ต่างๆ โรงเรียนนานาชาติ เป็นต้น

2. โรงเรียนนอกระบบหมายความว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา เช่น โรงเรียนกวดวิชา โรงเรียนสอนภาษา โรงเรียนสอนดนตรี โรงเรียนวิชาชีพ รวมถึงศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) และสถาบันศึกษาปอเนาะ

กฎหมายภาษีเงินได้ของโรงเรียนเอกชนที่มีการแก้ไขตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 588-590) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 307 ซึ่งมีการลงราชกิจจานุเบกษาแล้วมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม 2558 โดยสรุปสาระสำคัญตามกฎหมายใหม่ได้ดังต่อไปนี้

1) โรงเรียนในระบบ ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนกำหนดโรงเรียนเอกชนในระบบเป็นนิติบุคคล แต่ไม่ได้เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร จึงทำให้โรงเรียนในระบบไม่ต้องมีหน้าที่จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนจะต้องมีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน ส่วนควบของที่ดินรวมทั้งทรัพย์สินที่ต้องใช้ในกิจการโรงเรียน (ซึ่งผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง) ให้แก่โรงเรียนเอกชนในระบบซึ่งถือว่าเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินเดิม ดังนั้น จึงมีพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 590) พ.ศ. 2558 กำหนดยกเว้นภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์สำหรับการโอนทรัพย์สินดังกล่าวและกฎหมายยังได้ยกเว้นภาษีตามประมวลรัษฎากรให้สำหรับเมื่อโรงเรียน

⁷² วราภรณ์ โพธิ์ป่าเพ็ญ, ฐานข้อมูล สข. ปี 2557, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2557, เข้าถึงได้จาก

<https://docs.google.com/a/opec.go.th/viewer?a=v&pid=sites&srcid=b3BLy5nby50aHxvcGVjfGd4OjY2Nzk4Yjk3YzE4OWRmYWY>

เอกชนในระบบการเลิกกิจการและมีการโอนทรัพย์สินคืนให้ผู้รับอนุญาตซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินเดิม หรือทายาทเจ้าของทรัพย์สินและรวมถึงกรณีมีผู้บริจาคทรัพย์สินต่างให้ให้แก่โรงเรียนเอกชนในระบบ

2) โรงเรียนเอกชนนอกระบบ ผู้ประกอบกิจการ มีภาระภาษีเงินได้ ดังนี้

หากประกอบกิจการโรงเรียนเอกชนนอกระบบที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หากมีเงินได้พึงประเมินก่อน 11 กรกฎาคม 2558 จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามข้อ 2(1) แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 126 แต่ตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม 2558 เงินได้พึงประเมินจากกิจการโรงเรียนเอกชนนอกระบบประเภททววิชาที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนจะต้องมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 307 พ.ศ. 2558 ที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อ 2(1) แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 126

หากประกอบกิจการโรงเรียนเอกชนนอกระบบที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลก่อน 11 กรกฎาคม 2558 จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 284 (หากประกอบกิจการในนามบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล) และมาตรา 5 นว แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 10) (หากประกอบกิจการในนามมูลนิธิหรือสมาคม)

แต่ตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม 2558 กิจการโรงเรียนเอกชนนอกระบบประเภททววิชาที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน จะต้องมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 588 และฉบับที่ 589 พ.ศ. 2558 ที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 284 และมาตรา 5 นว แห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 10

ดังนั้นการประกอบการโรงเรียนเอกชนนอกระบบประเภททววิชาตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม 2558 เป็นต้นไปจะต้องมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือภาษีเงินได้นิติบุคคล

สำหรับภาษีมูลค่าเพิ่มการประกอบการโรงเรียนเอกชนในระบบและโรงเรียนเอกชนนอกระบบทุกกรณียังได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81(1)(ฎ) แห่งประมวลรัษฎากร

โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อมูลสถานศึกษาเอกชนในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี มีดังนี้ คือ สถานศึกษาเอกชนสายสามัญ โรงเรียน และโรงเรียนเอกชนสายอาชีพ รวมทั้งสิ้น 27 โรงเรียน ประกอบไปด้วย

1. โรงเรียนอนุบาลดวงแก้ว
2. โรงเรียนศุภลักษณ์
3. โรงเรียนสหวิทย์
4. โรงเรียนวิทยาศึกษา
5. โรงเรียนเอกชนการกุศลวัดสกุณปัถวี
6. โรงเรียนอำนวยการ
7. โรงเรียนคี่ตี้
8. โรงเรียนสมถวิลอนุบาล
9. โรงเรียนอุภัยภาดาวิทยาลัย

10. โรงเรียนปรีดาวิทย์
11. โรงเรียนรัตนไพศาล
12. โรงเรียนอนุบาลเตื่อนจิตร
13. โรงเรียนดอนเจดีย์พิทยาคม
14. โรงเรียนแม่พระประจักษ์
15. โรงเรียนรัตนศึกษา
16. โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ อุ่ทอง
17. โรงเรียนภวานาภิรมย์พิทยา
18. โรงเรียนอนุบาลอุทิศวิทยา
19. โรงเรียนอนุบาลวชิรา
20. โรงเรียนปัญญาประเสริฐ
21. โรงเรียนปัญญาประเสริฐวิทยา
22. โรงเรียนอนุบาลเขาพระ
23. โรงเรียนอนุบาลปราณี
24. โรงเรียนอนุบาลยอดไม้งาม
25. โรงเรียนอนุบาลพรประสาธวิทยา
26. โรงเรียนศรีรัตนวิทยา
27. โรงเรียนประทีปศึกษา

งานวิจัยภายในประเทศ

กุลชรี พิกุลแกม ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น อยู่ในระดับปานกลาง⁷³

วชิราภรณ์ พรหมนาทม ได้ศึกษาการบริหารวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การบริหารวิชาการของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การ

⁷³ กุลชรี พิกุลแกม, “การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), 104.

นิเทศการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษาและการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น⁷⁴

อรสา โกศลานันทกุล, พูลศรี น้อยวงศ์ และปรีชา กระจ่างโพธิ์ ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า 1. ระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี อยู่ในระดับมาก ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าข้อที่มีระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และข้อที่มีระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการต่ำสุด ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร 2. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ตามประสบการณ์การบริหารพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แตกต่างกันตามประสบการณ์การบริหารที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร แตกต่างกันตามขนาดโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁷⁵

โสภา วงษ์นาคเพ็ชร ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่ง

⁷⁴ วชิราภรณ์ พรหมนาทม, “การบริหารวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 103-104.

⁷⁵ อรสา โกศลานันทกุล, พูลศรี น้อยวงศ์ และปรีชา กระจ่างโพธิ์, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี,” **บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์** 2, 1 (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2551): 73-74.

เรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆ ที่จัดการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ ตามลำดับ⁷⁶

อุดม วิชาชัย ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 : กรณีศึกษาอำเภอแกลง พบว่า 1. สภาพการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหาร โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ครูผู้สอน โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารเห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติงานสูงกว่าครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีสภาพการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงานและสถานศึกษาอื่น ไม่แตกต่างกัน 3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 : กรณีศึกษาอำเภอแกลง พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย 10 ลำดับแรกคือ ควรจัดอบรมให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการ ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับโรงเรียนนำไปใช้ในการพัฒนางานวิชาการอย่างเพียงพอ ควรนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน

⁷⁶ โสภาง วังษ์นาคเพ็ชร, “การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 131-132.

อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรกำหนดนโยบายในการพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจน ควรระดมความร่วมมือจากชุมชนให้มีส่วนร่วมในการเข้ามาพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน ควรเปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนางานวิชาการ ควรจัดโครงการพัฒนางานวิชาการไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ควรจัดนิทรรศการงานวิชาการทุกปีการศึกษา ควรประเมินผลการปฏิบัติงานงานวิชาการประจำปี และควรจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานวิชาการ ตามลำดับ⁷⁷

สมคิด มานะคิด พบว่า การเปรียบเทียบทัศนะของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตาม เพศ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ สถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิรพรรณ ทองปั้น ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีประภา เหมนาค พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมิน คุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกด้าน โดยทุกด้านมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละด้าน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 อยู่ระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นสิ่งชี้วัดคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาซึ่งจุดมุ่งหมาย ของงานวิชาการอยู่ที่การผลิตผู้เรียนให้มีคุณภาพให้มีความรู้มีจริยธรรมและมีคุณลักษณะที่อันพึงประสงค์การบริหารงานวิชาการนับว่ามีความสำคัญกว่างานด้านอื่นๆ เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มาตรฐานและ

⁷⁷ อุดม วิชาชัย, “การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 : กรณีศึกษาอำเภอแกดำ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2549), 98-99.

คุณภาพของสถานศึกษา พิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับ หลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา

จรรยาวัฑฒ์ พุฒิจิว ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจาก ค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การแนะแนวการศึกษา การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมีการแบ่งโครงสร้างการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเป็นระบบ มีความสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้บุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ ประสบการณ์และความสามารถในการทำงานทางด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ตรงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ตรงกับความรู้ความสามารถและทักษะของครูผู้สอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรงกับสาระการเรียนรู้และสามารถเกิดกระบวนการคิด มีทักษะกับผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการวัดและประเมินผลด้วยระเบียบการวัดผลที่เป็นมาตรฐานกับผู้เรียนตามสภาพจริง ครูผู้สอนมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนด้วยการทำวิจัย จัดทำสื่อและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทั้งนี้ครูผู้สอนได้รับการนิเทศการศึกษาจากงานวิชาการอย่างเป็นระบบ มีการติดตามและพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่เหมาะสม นอกจากนี้ในการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนยังมีการประสานประโยชน์กับแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน แหล่ง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กร หน่วยงาน ทั้งภายในและต่างประเทศ ทำให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาและยังสามารถช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดการศึกษาของภาคส่วนต่างๆ โรงเรียนได้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการวางแผน ดำเนินการตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความสำเร็จ ตามเป้าหมายของการปฏิบัติงานวิชาการ ดังนั้น การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก⁷⁸

ภัทรภร ปุยสุวรรณ ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า อันดับแรก คือ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ รองลงมา คือ การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ตามลำดับ บทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า อันดับแรก การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การแนะแนวการศึกษา การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่ามัธยเลขคณิตของบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการทั้ง 12 งาน โดยใช้การทดสอบค่าที (paired samples t-test) พบว่า ค่ามัธยเลขคณิตของบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน⁷⁹

อัครายุทธ ศรีใจอินทร์ วิจัยเรื่องการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียน พบว่า นำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เอกสารงานวิจัย จากต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการในโรงเรียน

⁷⁸ จิระศักดิ์ ทูบจิว, “การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), 167.

⁷⁹ ภัทรภร ปุยสุวรรณ, “บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8” (งานวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 2558), 91-92.

ประถมศึกษาขนาดเล็ก แบบรวมเรียน จำนวน 265 คน การจัดทำกลยุทธ์โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และภารกิจ สภาพ ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก แบบรวมเรียน และจากการสัมภาษณ์ โรงเรียนที่มีความเป็นเลิศ และงานวิจัยจากต่างประเทศ จัดตรวจสอบกลยุทธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 รอบ จนได้กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กแบบรวมเรียน ที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียนค่อนข้าง จะเป็นปัจจัยเอื้อและเป็นโอกาสโดยเฉพาะด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี และด้านการเมืองและ กฎหมาย มีความสอดคล้องเชื่อมโยงของการมีส่วนร่วมในชุมชน และการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นโดยมีกฎหมายทางการศึกษาหลายฉบับที่เป็นเครื่องมือสนับสนุนแต่ก็มีปัจจัยที่เป็น อุปสรรค ในด้านเศรษฐกิจที่ทุกภาคส่วนยังไม่สามารถที่จะสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาแก่นักเรียน ทุกด้านอย่างพอเพียงได้ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นจุดแข็ง แต่ก็ยังมีจุดอ่อนเกี่ยวกับการ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความถนัดในวิชาเอก กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียน มี 7 ด้าน 1) ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี 1 กลยุทธ์ 2) ด้านพัฒนากระบวนการ เรียนการสอน มี 7 กลยุทธ์ 3) ด้านพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มี 2 กลยุทธ์ 4) ด้านการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มี 10 กลยุทธ์ 5) ด้านการส่งเสริมองค์กรเอกชนชุมชนมีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ มี 2 กลยุทธ์ 6) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มี 2 กลยุทธ์ และ 7) ด้าน อื่นๆที่สนับสนุนการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนแบบรวมเรียนมี 8 กลยุทธ์⁸⁰

ยุพิน คงเพชรศักดิ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 รายด้าน กับการบริหารงานวิชาการในภาพรวม พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในทางบวก โดยภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการมากกว่าภาวะผู้นำด้านอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาโดยตรง ถึงแม้ว่าจะส่งผลในระดับปานกลางก็ตาม ดังนั้นการที่จะทำให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องแสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำที่เด่นชัดทั้งในเรื่องการทำงาน และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด มานะคิด พบว่า การเปรียบเทียบทัศนะของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตาม เพศ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบการณ์ใน

⁸⁰ อัครายุทธ ศรีใจอินทร์, “การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552).

การทำงาน วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ สถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงกมล กิ่งจำปา วิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า 1) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัน มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู พบว่า ครูและสถานศึกษาส่วนใหญ่มีจุดประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามากที่สุดคือ เพื่อการเรียนรู้การสอน ปัญหาในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู มากที่สุดคือ ปัญหาการใช้วิธีการทางระบบ (บทเรียนสำเร็จรูป, ชุดการเรียนการสอน, คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาและ การใช้สื่อผสม) เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ใช้มากที่สุดของครูคือ เครื่องมือหรืออุปกรณ์การสอน ประเภทของเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เป็นปัญหาในการใช้งานของครูมากที่สุดคือ ประเภทวิธีการทางระบบ ประเภทของเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ต้องการใช้งานของครูมากที่สุดคือ ประเภทวัสดุการสอนโรงเรียนจัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการ ให้บริการทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยเฉพาะ มากที่สุดคือ ไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายหรือให้การสนับสนุนและส่งเสริมความสามารถการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู และแหล่งความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ มากที่สุดคือ จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง⁸¹

ศรีประภา เหมนาค พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมิน คุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกด้าน โดยทุกด้านมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละด้าน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ

⁸¹ ดวงกมล กิ่งจำปา, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2555).

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 อยู่ระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นสิ่งชี้วัดคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาซึ่งจุดมุ่งหมาย ของงานวิชาการอยู่ที่การผลิตผู้เรียนให้มีคุณภาพให้มีความรู้มีจริยธรรมและมีคุณลักษณะที่อันพึงประสงค์การบริหารงานวิชาการนับว่ามีความสำคัญกว่างานด้านอื่นๆ เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา พิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา

งานวิจัยต่างประเทศ

รีด (Reid) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์และภาวะผู้นำในสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในกำกับของรัฐโคโลราโดและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์และภาวะผู้นำของอธิการบดีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐโคโลราโดที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์และภาวะผู้นำของอธิการบดีโดยวิเคราะห์แผนกลยุทธ์และนโยบายของสถาบันที่คัดเลือกไว้ โดยเริ่มต้นจากการเปรียบเทียบองค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์และสภาวะผู้นำของอธิการบดีก่อน จากนั้นจึงศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์และภาวะผู้นำ กลุ่มตัวอย่าง คือ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในรัฐโคโลราโด การเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยใช้วิธีการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับประเภทของการบริหารเชิงกลยุทธ์ และการสัมภาษณ์อธิการบดีและรองอธิการบดีในสถาบันที่คัดเลือกไว้ในเรื่องรูปแบบภาวะผู้นำ กรอบแนวคิดการวิจัยนี้คือ ประเภทการบริหารเชิงกลยุทธ์ของซัพพีและโคป และรูปแบบภาวะผู้นำของนิวมैनน์และเบนซิมอน กรอบแนวคิดนี้ได้เชื่อมโยงประเภทของการบริหารเชิงกลยุทธ์เข้ากับรูปแบบภาวะผู้นำ ตามแนวคิดของ ซัพพีและโคป การบริหารเชิงกลยุทธ์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ทางตรง (linear) ปรับเปลี่ยน (adaptive) และตีความ (interpretive) รูปแบบภาวะผู้นำตามแนวคิดของนิวมैनน์และเบนซิมอน มี 4 ประเภท คือ ผู้นำที่เป็นผู้ริเริ่ม ผู้นำที่เป็นผู้ประสานงาน ผู้นำที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ และผู้นำที่คอยดูแลอยู่ห่างๆ ผลการวิจัยพบว่า ประเภทต่างๆ ของภาวะผู้นำนั้นมีความสัมพันธ์กับประเภทการบริหารเชิงกลยุทธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01⁸²

แฮเรย์ (Harray) ได้ศึกษาแบบเรื่องความท้าทายของการจัดการเชิงกลยุทธ์และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนมัธยมของประเทศนิวซีแลนด์ 3 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการจัดการเชิงกลยุทธ์ในเรื่องทรัพยากรที่ไม่ดีนัก และพบว่าอาจารย์ใหญ่เป็นบุคคลสำคัญในการนำและประสานงานเพื่อให้เกิดการจัดการเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน นอกจากนี้พบว่ามีความยากลำบากในการ

⁸² Linda Reid, "The Relationship Between Strategic Management and Presidential Leadership in Selected Colorado State – Supported and Private Institutions of Higher Education," Dissertation in Business Administration, Nova Southeastern University, 2005.

วางแผนระยะมากกว่า 3 ปี ให้มีความแน่นอน ซึ่งทางกระทรวงศึกษาได้พยายามสร้างกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ให้มีความเป็นจริง นำไปใช้ได้และมีความหมายกับโรงเรียน ข้อเสนอแนะจากการวิจัยนี้คือ การพัฒนาผู้นำของโรงเรียนให้มีการคิดเชิงกลยุทธ์เพื่อเอื้อกับการวางแผนการจัดการเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน⁸³

เดวิส และเดวิส (Davies and Davies) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จะประกอบด้วย ความสามารถในการนำองค์กร รวม 5 ประการ ได้แก่ 1. การกำหนดทิศทางขององค์กร 2. การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ 3. การจัดวางบุคลากรและองค์กรไปสู่ทิศทางของกลยุทธ์ 4. การตัดสินใจจุดที่จะแทรกแซงได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5. การพัฒนาศักยภาพทางกลยุทธ์ และลักษณะเฉพาะตัวของผู้นำเชิงกลยุทธ์ 4 ประการ อันได้แก่ 1. ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องทำทนายและสงสัย มีความไม่พอใจและเต็มใจด้วยความกระวนกระวายใจตามที่แสดงออกมา 2. ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ กับความคิดเชิงกลยุทธ์ การเรียนรู้เชิงกลยุทธ์ การสร้างรูปแบบใหม่ๆ ให้กับองค์กร 3. ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องแสดงออกถึงปัญญาเชิงกลยุทธ์บนพื้นฐานของค่านิยมอย่างเป็นระบบที่เด่นชัด 4. ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องมีพลังของบุคคลและเครือข่ายที่เป็นมืออาชีพ⁸⁴

ฟรอสต์ และคณะ (Frost and Others) ได้ศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยความสัมพันธ์กันของฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักเรียน ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมกันของฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักเรียนที่ประกอบไปด้วย การจัดหลักสูตรที่อ้างอิงประสบการณ์การเรียนรู้แบบกลุ่ม สภาพชีวิตนักเรียน และการบริการทางการเรียน จะมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษาประสบความสำเร็จมากขึ้น⁸⁵

โกวอล (Kowal) ได้ศึกษาการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในกระบวนการตัดสินใจสั่งการของฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยการศึกษาแบบ 2 ปี ในรัฐนิวยอร์ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณาจารย์ประจำในกระบวนการตัดสินใจสั่งการของวิทยาลัยชุมชนประจำรัฐนิวยอร์ก รวมทั้งยังทำการสำรวจผลลัพธ์และตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานฝ่ายวิชาการตามทัศนะของคณาจารย์โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสำรวจความคิดเห็นเป็นหลัก การวิจัยมีพื้นฐานจากสมมติฐาน 2 ข้อ ดังนี้ 1. ความแปรปรวนด้านการมีส่วนร่วมมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนตามขอบเขตของการตัดสินใจ ปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐานของคณาจารย์

⁸³ Neil Harry, (2009-06-08), *The challenge of strategic management and strategic leadership in the case of three New Zealand secondary schools*, Retrieved June 24, 2009, From <http://nzresearch.org.nz/index.php/record/view/Schema/30988/3>

⁸⁴ B. Davies, and B. J. Davies, Strategic leadership. *The Essentials of School Leadership*, 30 (35) 2005: 15-19.

⁸⁵ Robert A. Frost and Others, "Enhancing Student Learning with Academic and Student Affairs Collaboration," *Community College Enterprise* v16, n1 (2010): 37-51.

และลักษณะงานของฝ่าย 2. ระดับการรับรู้ด้านการมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในฝ่ายวิชาการที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของฝ่ายที่เพิ่มขึ้น การศึกษาใช้ข้อมูลของคณาจารย์แต่ละท่านเพื่อการวิเคราะห์แบบหน่วยย่อยและใช้ข้อมูลของฝ่ายวิชาการเพื่อการวิเคราะห์ในระดับองค์กร ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ระบุของเขตของงานหลัก 3 งานที่ทำการสำรวจกระบวนการตัดสินใจครั้งนี้ คือ งานบริหารหลักสูตร งานบริหารทรัพยากรและงานบุคคล และยังระบุปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการบริหารงานในฝ่าย 6 ปัจจัยด้วย คือ ความพึงพอใจของนักเรียนในด้านการจัดการศึกษา การพัฒนาผู้เรียน ความพึงพอใจด้านการทำงานของคณาจารย์ การพัฒนาวิชาชีพและคุณวุฒิของคณาจารย์ โอกาสและความสามารถในการได้มาซึ่งทรัพยากรและสภาวะขององค์กร ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในกระบวนการตัดสินใจสั่งการของฝ่ายวิชาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบร้อยละ 90 ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการของฝ่ายวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการตัดสินใจสั่งการด้านงานบริหารหลักสูตรซึ่งมีระดับมากกว่างานบริหารทรัพยากรและงานบุคคล และยังพบว่า คณาจารย์ที่เป็นหญิง คณาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งที่มั่นคง และเป็นคณาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งในระดับสูง คือ กลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมในงานบริหารหลักสูตรจำนวนมากที่สุด จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ยังพบด้วยว่า มีความสัมพันธ์กันในด้านบวกระหว่างการมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในกระบวนการตัดสินใจสั่งการกับทัศนคติของคณาจารย์ ในเรื่องเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานของฝ่าย และพบว่า การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในงานบริหารหลักสูตรมีความสัมพันธ์กันในด้านบวกกับทัศนคติของคณาจารย์ในเรื่องเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานของฝ่าย การมีส่วนร่วมในขอบเขตของงานหลักทั้ง 3 งาน มีความสัมพันธ์กันในด้านบวกกับความพึงพอใจในการทำงานของคณาจารย์ จากผลงานการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายงานวิชาการในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ด้านสื่อวัสดุประกอบการเรียนการสอน ส่วนด้านที่ครูมีส่วนร่วมน้อย คือ งานด้านการนิเทศ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ส่วนความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูนั้น พบว่า ครูมีความต้องการมีส่วนร่วมด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอนมากที่สุด ส่วนด้านที่ครูมีความต้องการมีส่วนร่วมน้อยคือ งานด้านการนิเทศ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ผลการวิจัยบอกถึงระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การปฏิบัติงานของครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงออกถึงความพึงพอใจของครู ส่งผลถึงขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานสูงขึ้น และเป้าหมายบรรลุผล⁸⁶

⁸⁶ John J. Kowal, "Faculty participation in decision-making in academic department of two-year colleges in New York State" (Ph.D. Dissertation, State University of New York at Albany, 2006), 224.

สรุป

จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทราบว่า สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้น เพื่อเตรียมหาวิธีการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ปกครอง เป็นที่ยอมรับให้ความไว้วางใจ ดังนั้น จึงได้นำทฤษฎีของแฟรเรนและเคย์ (Farren and Kaye) ที่กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารมี 5 ประการ คือ 1) บทบาทของผู้อำนวยความสะดวก 2) บทบาทของผู้ประเมิน 3) บทบาทของผู้คาดการณ์ 4) บทบาทของผู้ให้คำปรึกษา 5) บทบาทของผู้ส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้ผู้บริหารเป็นกุญแจในการขับเคลื่อนการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมาตรฐานสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

ส่วนการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ต้องดำเนินการและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกิดความมั่นใจในคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการดำเนินงานทั้งหมด 12 งาน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่ง การเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และ 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งเป็นงานที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ครู บุคลากรของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมต่อไป

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบ 1) บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี 2) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ซึ่งใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) มีประชากรเป็นโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี 27 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายบริหารวิชาการ และครูผู้สอน 2 คน รวม 108 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ซึ่งการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและจัดเตรียมโครงการ โดยการศึกษาบทบาทผู้บริหาร การบริหารงานวิชาการ และสภาพปัญหาต่างๆ จากเอกสาร ตำรา กฎระเบียบ ข้อมูล สถิติต่างๆ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาจัดทำโครงร่างการวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเสนอโครงร่างการวิจัยต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือความสัมพันธ์ จากนั้นนำไปทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือ นำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผล และเสนอแนะ

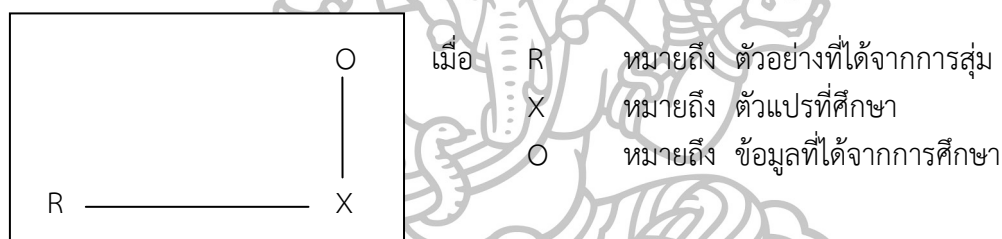
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการนำเสนอรายงานผลการวิจัย โดยการนำร่างผลการวิเคราะห์ แปลผลและอภิปรายผล มาจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่ออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากรผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบงานวิจัยในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 27 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษา แห่งละ 4 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายบริหารวิชาการ และครูผู้สอน 2 คน รวมทั้งสิ้น 108 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน
2. ตัวแปรต้น คือ ตัวแปรบทบาทผู้บริหาร ตามทฤษฎีของแฟรเรนและเคย์ (Farren and Kaye) รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ผู้อำนวยการความสะอาด (X_1) หมายถึง ผู้บริหารสามารถช่วยให้บุคลากรรู้คุณค่าในงานอาชีพและความสนใจ ทักษะที่เป็นจุดขายของตน ช่วยให้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผน

อนาคต ด้านการเงินในระยะยาว สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง และรับฟังความคิดเห็นเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น และช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจและสามารถแสดงความต้องการถึงอนาคตด้านการทำงาน

2.2 ผู้ประเมิน (X_2) หมายถึง ผู้บริหารสามารถช่วยแจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการทำงานและผลการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์อย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา มาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน และรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินและให้มีการปรับปรุงการทำงาน เป้าหมายในงานหรืออาชีพ และเสนอแนะให้ปรับปรุงการทำงานในส่วนต่างๆ

2.3 ผู้คาดการณ์ (X_3) หมายถึง ผู้บริหารสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การ อาชีพ ให้บุคลากรสามารถให้ข้อมูล และเข้าถึงข้อมูล รวมไปถึงชี้แนะแนวทางในอนาคตที่กำลังเกิดขึ้น จะมีผลกระทบในการปฏิบัติงานอย่างไร

2.4 ผู้ให้คำปรึกษา (X_4) หมายถึง ผู้บริหารสามารถแจ้งแนวทางการมีส่วนร่วมในอนาคต ว่าองค์การจะมีเป้าหมายอย่างไร เพื่อให้ทุกคนร่วมกันขับเคลื่อนองค์การไปสู่เป้าหมายตามที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X_5) หมายถึง ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้บุคลากรมีการเขียนแผนพัฒนางาน พัฒนาดน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานและนำไปสู่อาชีพให้เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐาน

3. ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ซึ่งในที่นี้นิยามตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบไปด้วยการดำเนินงาน 12 งาน ดังนี้

3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1) หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพสถานศึกษา การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการใช้หลักสูตร การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสมและติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Y_2) หมายถึง ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

3.3 การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน (Y_3) หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ จากสถานศึกษาอื่น ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

3.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Y_4) หมายถึง ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหาร การจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครู

ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงาน การวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

3.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Y_5) หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว

3.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (Y_6) หมายถึง ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ร่วมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เข้าร่วมกัน สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

3.7 การนิเทศการศึกษา (Y_7) หมายถึง การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษา ในสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา

3.8 การแนะแนวการศึกษา (Y_8) หมายถึง การประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษา หรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน

3.9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y_9) หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

ความสำเร็จของสถานศึกษา ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน (Y₁₀) หมายถึง การศึกษา สำนวความ ต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่าง บุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะ ทางวิชาการ เพื่อ การพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น

3.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (Y₁₁) หมายถึง สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งภายใน ประเทศ และต่างประเทศ ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณ ใกล้เคียง ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา

3.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (Y₁₂) หมายถึง สำนวและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความ ต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา วิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัด การศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มี ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ตำแหน่งหน้าที่ และ 5) ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ตามทฤษฎีของแฟรเรนและเคย์ (Farren and Kaye)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนวทางคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert)⁸⁷ ซึ่งสามารถจัดลำดับคุณภาพได้ 5 ระดับ โดยมีความหมายดังนี้

- ระดับ 1 หมายถึง บทบาทผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 1 คะแนน
- ระดับ 2 หมายถึง บทบาทผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 2 คะแนน
- ระดับ 3 หมายถึง บทบาทผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 3 คะแนน
- ระดับ 4 หมายถึง บทบาทผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 4 คะแนน
- ระดับ 5 หมายถึง บทบาทผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำผลการศึกษามาสร้าง ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียน เอกชน จังหวัดชัยนาท จำนวน 8 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน รวม 32 คน

ขั้นที่ 4 หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach)⁸⁸ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.956

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

⁸⁷ Rensis Likert, *New Patterns of Management* (New York: McGraw-Hill, 1961), 73-74.

⁸⁸ Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing* (New York: Harper & Row Publisher, 1974), 161.

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนกลุ่มประชากรจำนวน 27 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายบริหารวิชาการ และครูผู้สอน 2 คน ของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ ทำหนังสือเรียนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เป็นกลุ่มประชากร ช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ตามที่กำหนด ทั้งนี้ ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้เก็บแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว พิจารณาตรวจหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วจึงมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

2. การวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁸⁹ หากค่ามัชฌิมเลขคณิต อยู่ในช่วงใดก็แสดงว่า บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นแบบนั้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

⁸⁹ John W. Best, *Research in Education* (New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970), 190.

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient) ซึ่งมีเกณฑ์ ดังนี้

0.00 – 0.29	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย
0.30 – 0.69	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง
0.70 – 1.00	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี 2) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ประชากร คือ โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 27 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายบริหารวิชาการ และครูผู้สอน 2 คน รวมทั้งสิ้น 108 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ตามทฤษฎีของแฟรเรนและเคย์ (Farren and Kaye) และการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนวทางคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตอบข้อคำถามของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ โรงเรียนเอกชนจังหวัดสุพรรณบุรี 27 โรงเรียน จำนวน 108 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหาร
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารที่สัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายบริหารวิชาการ และครูผู้สอน ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตาม เพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง หน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อที่	สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	1. ชาย	25	23.15
	2. หญิง	83	76.85
	รวม	108	100.00
2	อายุ		
	1. 20 – 30 ปี	14	12.96
	2. 31 – 40 ปี	26	24.08
	3. 41 – 50 ปี	29	26.85
	4. 51 ปีขึ้นไป	39	36.11
	รวม	108	100.00
3	ระดับการศึกษา		
	1. ปริญญาตรี	78	72.22
	2. ปริญญาโท	23	21.30
	3. ปริญญาเอก	7	6.48
	รวม	108	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่		
	1. ผู้อำนวยการโรงเรียน	27	25.00
	2. รองผู้อำนวยการโรงเรียน	27	25.00
	3. ครูผู้สอน	54	50.00
	รวม	108	100.00
6	ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
	1. ไม่เกิน 5 ปี	19	17.59
	2. 6 – 10 ปี	24	22.22
	3. 11 – 15 ปี	26	24.08
	4. 16 – 20 ปี	10	9.26
	5. 21 -25 ปี	12	11.11
	6. 26 ปีขึ้นไป	17	15.74
	รวม	108	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 76.85 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 23.15 มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 36.11 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 27-50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 26.85 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 24.07 และน้อยที่สุดคือ อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 12.96 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 และ น้อยที่สุดคือ ระดับปริญญาเอก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.48 ตำแหน่งหน้าที่พบว่า ส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายบริหารวิชาการ ที่จำนวนเท่ากันคือ 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ 11-15 ปี มีจำนวนสูงที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 24.07 รองลงมา คือ ประสบการณ์ 6-10 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 17.59 ประสบการณ์ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็น ร้อยละ 15.74 ประสบการณ์ 21-25 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และน้อยที่สุดคือ ประสบการณ์ 16-20 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.26

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหาร

ในการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากผู้ให้ข้อมูล 27 โรงเรียน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 6

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน (n= 27)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารของโรงเรียน (X_{tot})	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
1	ผู้อำนวยการความสะอาด (X_1)	4.00	0.47	มาก
2	ผู้ประเมิน (X_2)	3.98	0.46	มาก
3	ผู้คาดการณ์ (X_3)	3.99	0.54	มาก
4	ผู้ให้คำปรึกษา (X_4)	4.00	0.47	มาก
5	ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X_5)	3.97	0.50	มาก
รวม		3.98	0.48	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี (X_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D.= 0.48) เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้ให้คำปรึกษา ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.47) ผู้อำนวยการความสะอาด

($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือ ผู้คาดการณ์ ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.54) ผู้ประเมิน ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.46) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.50)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.46 - 0.54 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้อำนวยการความสะอาด (n= 27)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	ผู้อำนวยการความสะอาด			
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เห็นคุณค่าในงานอาชีพ ความสนใจ และเน้นทักษะที่เป็นจุดเด่นของแต่ละบุคคล	3.96	0.58	มาก
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญในงาน	4.07	0.47	มาก
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง และมีส่วนร่วม	3.88	0.57	มาก
4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และร่วมแสดงความคิดเห็นของตนเองได้	4.07	0.67	มาก
	รวม	3.99	0.57	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้อำนวยการความสะอาด (X_1) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้อำนวยการความสะอาดอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิต มากที่สุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในงาน รองลงมา คือ ข้อ 4 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และร่วมแสดงความคิดเห็นของตนเองได้ ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.67) ข้อ 1 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เห็นคุณค่าในงานอาชีพ ความสนใจ และเน้นทักษะที่เป็นจุดเด่นของแต่ละบุคคล ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.58) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ข้อ 3 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้างและมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.57)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.47 - 0.67 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียน
เอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้ประเมิน (n= 27)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	ผู้ประเมิน			
1	ผู้บริหารแจ้งถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจ รวมไปถึงกระบวนการตัดสินใจ และมาตรการที่จะวัดผลอันเกิดจากการตัดสินใจอย่างเปิดเผย	3.92	0.61	มาก
2	ผู้บริหารมีระบบการตรวจสอบระบบงานและการทำงานภายในโรงเรียน	4.14	0.60	มาก
3	ผู้บริหารมีการเผยแพร่ข้อมูลของโรงเรียน และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรีตามความเหมาะสม	3.92	0.55	มาก
4	ผู้บริหารมีการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการทำงาน	3.92	0.55	มาก
	รวม	3.97	0.57	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้ประเมิน (X_2) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้ประเมิน อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารมีระบบการตรวจสอบระบบงานและการทำงานภายในโรงเรียน ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ ข้อ 3 ผู้บริหารมีการเผยแพร่ข้อมูลของโรงเรียน และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรีตามความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.55) ข้อ 4 ผู้บริหารมีการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการทำงาน ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.55) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารแจ้งถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจ รวมไปถึงกระบวนการตัดสินใจ และมาตรการที่จะวัดผลอันเกิดจากการตัดสินใจอย่างเปิดเผย ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.61)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.55 - 0.61 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้คาดการณ์ (n= 27)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	ผู้คาดการณ์			
1	ผู้บริหารมีการนำจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคมาใช้เพื่อตัดสินใจ	4.00	0.55	มาก
2	ผู้บริหารมีการนำผลการสำรวจและวิจัยมาช่วยในการตัดสินใจ	3.96	0.70	มาก
3	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนระยะสั้นและระยะยาวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของระบบโลกาภิวัตน์	4.00	0.67	มาก
4	ผู้บริหารมีแนวโน้มพัฒนาอย่างก้าวหน้าสอดคล้องคุณภาพการศึกษาที่มีผลต่อการเพิ่มจำนวนนักเรียน	4.00	0.62	มาก
รวม		3.99	0.63	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้คาดการณ์ (X_3) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารมีการนำจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคมาใช้เพื่อตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.55) รองลงมาคือ ข้อ 4 ผู้บริหารมีแนวโน้มพัฒนาอย่างก้าวหน้าสอดคล้องคุณภาพการศึกษาที่มีผลต่อการเพิ่มจำนวนนักเรียน ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.62) ข้อ 3 ผู้บริหารมีการจัดทำแผนระยะสั้นและระยะยาวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของระบบโลกาภิวัตน์ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.67) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารมีการนำผลการสำรวจและวิจัยมาช่วยในการตัดสินใจ ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.70)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.55 - 0.70 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน
จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้ให้คำปรึกษา (n= 27)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	ผู้ให้คำปรึกษา			
1	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ตลอดเวลา	4.14	0.60	มาก
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ครูและบุคลากรทางการศึกษา เสนอทางเลือกประกอบการตัดสินใจ	3.88	0.57	มาก
3	ผู้บริหารให้คำแนะนำครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถปฏิบัติตามได้อย่างสำเร็จลุล่วง	4.03	0.65	มาก
4	ผู้บริหารแสดงให้เห็นครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็น ถึงอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการ ปฏิบัติงาน	3.92	0.55	มาก
	รวม	3.99	0.59	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้ให้คำปรึกษา (X_d) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้ให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ตลอดเวลา ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ ข้อ 3 ผู้บริหารให้คำแนะนำครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถปฏิบัติตามได้อย่างสำเร็จลุล่วง ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.55) ข้อ 4 ผู้บริหารแสดงให้เห็นครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นถึงอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.55) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ ข้อ 2 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ครูและบุคลากรทางการศึกษา เสนอทางเลือกประกอบการตัดสินใจ ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.57)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.55 - 0.60 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียน เอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้ส่งเสริมและสนับสนุน (n= 27)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	ผู้ส่งเสริมและสนับสนุน			
1	สถานศึกษามีห้องเรียนเพียงพอ	4.11	0.57	มาก
2	สถานศึกษาสามารถจัดสรรวัสดุและอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อกิจกรรมการเรียนการสอน	3.92	0.61	มาก
3	สถานศึกษาสนับสนุนและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเพิ่มเติมในการปฏิบัติงานตามความต้องการของครูผู้สอน	3.88	0.75	มาก
รวม		3.97	0.64	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้ส่งเสริมและสนับสนุน (X_s) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผู้ส่งเสริมและสนับสนุนอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 1 สถานศึกษามีห้องเรียนเพียงพอ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ ข้อ 2 สถานศึกษาสามารถจัดสรรวัสดุและอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.61) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ข้อ 3 สถานศึกษาสนับสนุนและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเพิ่มเติมในการปฏิบัติงานตามความต้องการของครูผู้สอน ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.75)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.57 - 0.75 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ

ในการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากผู้ให้ข้อมูล 27 โรงเรียน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดตารางที่ 8 ถึงตารางที่ 21

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน (n = 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี (Y_{tot})	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
1	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1)	4.05	0.50	มาก
2	การพัฒนาระบบการเรียนรู้อิง (Y_2)	4.11	0.59	มาก
3	การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน (Y_3)	4.04	0.56	มาก
4	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Y_4)	3.95	0.61	มาก
5	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Y_5)	3.91	0.57	มาก
6	การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (Y_6)	3.88	0.59	มาก
7	การนิเทศการศึกษา (Y_7)	4.03	0.59	มาก
8	การแนะแนวการศึกษา (Y_8)	3.87	0.53	มาก
9	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y_9)	3.98	0.51	มาก
10	การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน (Y_{10})	3.83	0.63	มาก
11	การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (Y_{11})	3.90	0.63	มาก
12	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (Y_{12})	3.93	0.53	มาก
รวม		3.97	0.57	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี (Y_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.57) เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อย ดังนี้ ค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดคือ การพัฒนาระบบการเรียนรู้อิง ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.50) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.56) การนิเทศการศึกษา

($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.59) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.51) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.61) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.53) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.57) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.63) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.59) การแนะแนวการศึกษา ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.53) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.63)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.50 - 0.63 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
1	ผู้บริหารมีการแต่งตั้งทำงานรับผิดชอบงานหลักสูตร	3.92	0.55	มาก
2	ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงเรื่องการจัดหลักสูตรเพื่อชี้แจงในการดำเนินงาน	4.14	0.60	มาก
3	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา	4.14	0.71	มาก
4	ผู้บริหารมีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา	4.03	0.64	มาก
5	ผู้บริหารมีการจัดอบรมการนำหลักสูตรไปใช้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	4.03	0.64	มาก
	รวม	4.05	0.62	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงเรื่องการจัดหลักสูตรเพื่อชี้แจงในการดำเนินงาน ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.60) รองลงมา คือ ข้อ 3 ผู้บริหารมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.71) ข้อ 4 ผู้บริหารมีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.64) ข้อ 5 ผู้บริหารมีการจัดอบรมการนำหลักสูตรไปใช้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.64) และค่า

มัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ ข้อ 1 ผู้บริหารมีการแต่งตั้งทำงานรับผิดชอบงานหลักสูตร ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.55)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.55 - 0.71 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้นักเรียน (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การพัฒนาระบบการเรียนรู้นักเรียน			
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้นักเรียน เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้นักเรียน สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	4.11	0.69	มาก
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด	4.11	0.64	มาก
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนนำความรู้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.25	0.71	มาก
4	โรงเรียนได้จัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้นักเรียนให้เอื้อต่อการ/เรียนรู้นักเรียนของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	3.96	0.58	มาก
5	ผู้บริหารจัดให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้นักเรียนมีการนิเทศการเรียนการสอนกับครูผู้สอนทุกคน	4.14	0.66	มาก
	รวม	4.11	0.65	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้นักเรียน (Y_2) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้นักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 3 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนนำความรู้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ ข้อ 5 ผู้บริหารจัดให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้นักเรียนมีการนิเทศการเรียนการสอนกับครูผู้สอนทุกคน ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.66) ข้อ 1 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้นักเรียน เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้นักเรียน สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.69) ข้อ 2 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.64) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ ข้อ 4 โรงเรียนได้จัดบรรยากาศเรียนรู้นักเรียนของผู้เรียนอย่างเหมาะสมแหล่งเรียนรู้นักเรียนให้เอื้อต่อการ/ ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.58)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.58 - 0.71 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน			
1	ผู้บริหารมีการจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล	4.00	0.62	มาก
2	บุคลากรทุกคนรู้และเข้าใจระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	4.07	0.61	มาก
3	ผู้บริหารมีการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนของผู้เรียน จากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และจากแหล่งอื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	4.00	0.62	มาก
4	ผู้บริหารมีการพัฒนารูปแบบ เครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับสถานศึกษา	4.03	0.64	มาก
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน	4.11	0.69	มาก
	รวม	4.04	0.63	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน (Y_3) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 5 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ ข้อ 2 บุคลากรทุกคนรู้และเข้าใจระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.61) ข้อ 4 ผู้บริหารมีการพัฒนารูปแบบ เครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.64) และ ค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด ซึ่งมีข้อที่ได้ค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากัน คือข้อ 1 ผู้บริหารมีการจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.62) และข้อ 3 ผู้บริหารมีการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์

และผลการเรียนของผู้เรียน จากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และจากแหล่งอื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.62)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.61 - 0.69 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
1	ผู้บริหารมีวิสัยสภาพการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.67	มาก
2	ผู้บริหารใช้ผลการวิจัยของโรงเรียน มาบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ	3.96	0.64	มาก
3	ครูผู้สอนมีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	4.03	0.70	มาก
4	ครูผู้สอนมีการพัฒนาการทำวิจัยและผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.62	มาก
5	ผู้บริหารจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	3.77	0.80	มาก
	รวม	3.95	0.68	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Y_4) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 3 ครูผู้สอนมีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ ข้อ 4 ครูผู้สอนมีการพัฒนาการทำวิจัยและผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.62) ข้อ 1 ผู้บริหารมีวิสัยสภาพการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.67) ข้อ 2 ผู้บริหารใช้ผลการวิจัยของโรงเรียน มาบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.64) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ ข้อ 5 ผู้บริหารจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.80)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.62 - 0.80 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ
การศึกษา (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา			
1	ครูผู้สอนมีการเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและผู้เรียน	3.92	0.61	มาก
2	ครูผู้สอนมีการผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรม จัดทำสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน	3.92	0.67	มาก
3	ผู้บริหารส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน	3.96	0.75	มาก
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ในการผลิต จัดทำ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การเรียนการสอน	3.88	0.64	มาก
5	ผู้บริหารมีการประเมินผลความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.85	0.60	มาก
	รวม	3.90	0.65	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Y_5) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90, S.D. = 0.6$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 3 ผู้บริหารส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.96, S.D. = 0.75$) รองลงมา คือ ข้อ 1 ครูผู้สอนมีการเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและผู้เรียน ($\bar{x} = 3.92, S.D. = 0.61$) ข้อ 2 ครูผู้สอนมีการผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรม จัดทำสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.92, S.D. = 0.67$) ข้อ 4 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ในการผลิต จัดทำ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.88, S.D. = 0.64$) และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ ข้อ 5 ผู้บริหารมีการประเมินผลความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 3.85, S.D. = 0.60$)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.60 – 0.75 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้			
1	ครูผู้สอนมีการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.96	0.64	มาก
2	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.85	0.53	มาก
3	ครูผู้สอนใช้แหล่งการเรียนรู้ทางด้านภูมิปัญญาในท้องถิ่นในการเรียนการสอน	3.88	0.69	มาก
4	ผู้บริหารจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น กับองค์กรและหน่วยงานต่างๆ	3.77	0.64	มาก
5	ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.92	0.73	มาก
รวม		3.87	0.64	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (Y_6) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 1 ครูผู้สอนมีการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือ ข้อ 5 ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.73) ข้อ 3 ครูผู้สอนใช้แหล่งการเรียนรู้ทางด้านภูมิปัญญาในท้องถิ่นในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.69) ข้อ 2 ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.53) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ข้อ 4 ผู้บริหารจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายใน ภายนอกสถานศึกษา และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น กับองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.64)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.53 - 0.73 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการนิเทศการศึกษา (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การนิเทศการศึกษา			
1	ผู้บริหารมีการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนและครูผู้สอน อย่างเป็นระบบ	4.03	0.64	มาก
2	ผู้บริหารมีการนิเทศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา	4.11	0.69	มาก
3	ผู้บริหารมีการนิเทศการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่ หลากหลายและเหมาะสม	4.00	0.62	มาก
4	ผู้บริหารมีการประเมินผลกระบวนการนิเทศ ติดตามและ พัฒนาการนิเทศการเรียนการสอน	4.00	0.67	มาก
5	ผู้บริหารใช้ผลการประเมินผลกระบวนการนิเทศ ติดตาม และพัฒนา ในรูปแบบที่เหมาะสม มาปรับปรุงแก้ไขการ เรียนการสอนของครูผู้สอน	4.11	0.69	มาก
6	ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การ นิเทศที่ประสบความสำเร็จภายในสถานศึกษา	3.96	0.64	มาก
	รวม	4.03	0.65	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัด
สุพรรณบุรี ด้านการนิเทศการศึกษา (Y_7) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.65)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ใน
ระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารมีการนิเทศการเรียนการสอน
ภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.69) และข้อ 5 ผู้บริหารใช้ผลการประเมินผลกระบวนการนิเทศ
ติดตามและพัฒนา ในรูปแบบที่เหมาะสม มาปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของครูผู้สอน ($\bar{x} = 4.11$,
S.D. = 0.69) รองลงมาคือ ข้อ 1 ผู้บริหารมีการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนและครูผู้สอนอย่างเป็น
ระบบ ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.64) ข้อ 3 ผู้บริหารมีการนิเทศการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
และเหมาะสม ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.62) ข้อ 4 ผู้บริหารมีการประเมินผลกระบวนการนิเทศ ติดตามและ
พัฒนาการนิเทศการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.67) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ข้อ 6
ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การนิเทศที่ประสบความสำเร็จภายในสถานศึกษา (\bar{x}
= 3.96, S.D. = 0.64)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.62 - 0.69 มีการกระจายของ
ข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการแนะแนวการศึกษา (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การแนะแนวการศึกษา			
1	ผู้บริหารมีการจัดระบบการแนะแนว ทางวิชาการและวิชาชีพ	3.82	0.53	มาก
2	ผู้บริหารมีระบบการแนะแนวภายในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน	4.00	0.62	มาก
3	ครูผู้สอนทุกคนมีการแนะแนวการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม	3.81	0.55	มาก
4	ผู้บริหารจัดกิจกรรมแนะแนวให้กับนักเรียน	3.88	0.57	มาก
5	ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผลความสำเร็จของผู้เรียนจากการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา	3.81	0.62	มาก
6	ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาและเครือข่ายการแนะแนว	3.85	0.66	มาก
	รวม	3.86	0.59	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการแนะแนวการศึกษา (Y_8) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนด้านการแนะแนวการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารมีระบบการแนะแนวภายในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ข้อ 4 ผู้บริหารจัดกิจกรรมแนะแนวให้กับนักเรียน ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.57) ข้อ 1 ผู้บริหารมีการจัดระบบการแนะแนว ทางวิชาการและวิชาชีพ ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.53) ข้อ 6 ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาและเครือข่ายการแนะแนว ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.66) ข้อ 3 ครูผู้สอนทุกคนมีการแนะแนวการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.55) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ข้อ 5 ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผลความสำเร็จของผู้เรียนจากการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.62)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.53 - 0.66 มีการกระจายของข้อมูลปานกลาง แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 17 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา			
1	ผู้บริหารมีการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.96	0.58	มาก
2	ผู้บริหารมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	4.07	0.61	มาก
3	ผู้บริหารมีการดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.96	0.51	มาก
4	ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและเพื่อประกันคุณภาพ	3.92	0.61	มาก
	รวม	3.97	0.57	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y_9) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97, S.D. = 0.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x} = 4.07, S.D. = 0.61$) รองลงมาคือ ข้อ 3 ผู้บริหารมีการดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.96, S.D. = 0.51$) ข้อ 1 ผู้บริหารมีการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.96, S.D. = 0.58$) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ข้อ 4 ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและเพื่อประกันคุณภาพ ($\bar{x} = 3.92, S.D. = 0.61$)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.51 - 0.61 มีการกระจายของข้อมูลปานกลาง แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 18 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน			
1	ผู้บริหารสนับสนุนความรู้ทางวิชาการ เสริมสร้างความคิด เทคนิคและทักษะให้แก่ชุมชนในท้องถิ่น	3.96	0.80	มาก
2	ผู้บริหารสนับสนุนทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้มีการพัฒนาขึ้น	3.77	0.75	มาก
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา	3.81	0.55	มาก
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการที่จัดโดยบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.81	0.68	มาก
5	โรงเรียนของท่านส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ทางวิชาการระหว่างบุคคล ครอบครั้ว ชุมชน ท้องถิ่นภายในสถานศึกษา	3.77	0.64	มาก
	รวม	3.82	0.68	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน (Y_{10}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารสนับสนุนความรู้ทางวิชาการ เสริมสร้างความคิด เทคนิคและทักษะให้แก่ชุมชนในท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.80) รองลงมาคือ ข้อ 3 ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.55) ข้อ 4 ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการที่จัดโดยบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.68) ข้อ 5 โรงเรียนของท่านส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ทางวิชาการระหว่างบุคคล ครอบครั้ว ชุมชน ท้องถิ่นภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.64) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ข้อ 2 ผู้บริหารสนับสนุนทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้มีการพัฒนาขึ้น ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.75)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.55 - 0.80 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 19 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางาน
วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น			
1	โรงเรียนของท่านมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาในบริเวณใกล้เคียง	3.96	0.64	มาก
2	ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการ พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาในบริเวณใกล้เคียง	3.92	0.61	มาก
3	ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการ พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.92	0.73	มาก
4	ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับองค์กรต่างๆ ภายนอกประเทศ	3.92	0.67	มาก
5	โรงเรียนของท่านมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ในต่างประเทศ	3.77	0.80	มาก
	รวม	3.89	0.69	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัด
สุพรรณบุรี ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
(Y_{11}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.69) ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ
ข้อ 1 โรงเรียนของท่านมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา
ของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาในบริเวณใกล้เคียง ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.64)
รองลงมา คือ ข้อ 2 ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการพัฒนาวิชาการกับ
สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาในบริเวณใกล้เคียง ($\bar{x} = 3.92$,
S.D. = 0.61) ข้อ 4 ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ
ภายนอกประเทศ ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.67) ข้อ 3 ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ใน
การพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} =$
3.92, S.D. = 0.73) ค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ข้อ 5 โรงเรียนของท่านมีการสร้างเครือข่ายความ
ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ในต่างประเทศ ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.80)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.61 - 0.80 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 20 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (n= 27)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน	(\bar{x})	S.D.	ระดับ
	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา			
1	ผู้บริหารศึกษาข้อมูลและความต้องการในการได้รับการสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	3.88	0.69	มาก
2	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	3.92	0.55	มาก
3	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	4.00	0.48	มาก
	รวม	3.93	0.57	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (Y_{12}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93, S.D. = 0.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ ข้อ 3 ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{x} = 4.00, S.D. = 0.48$) รองลงมาคือ ข้อ 2 ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.92, S.D. = 0.55$) ค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารศึกษาข้อมูลและความต้องการในการได้รับการสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.88, S.D. = 0.69$)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.48 - 0.69 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์บทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient) ดังรายละเอียดตารางที่ 20

ตารางที่ 21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี

(N= 108)

	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y ₁)	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Y ₂)	การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน (Y ₃)	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Y ₄)	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Y ₅)	การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (Y ₆)	การนิเทศการศึกษา (Y ₇)	การแนะแนวการศึกษา (Y ₈)	การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y ₉)	การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน (Y ₁₀)	การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (Y ₁₁)	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล องค์กร องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (Y ₁₂)	รวม
ผู้อำนวยการ (X ₁)	.884**	.774**	.824**	.822**	.780**	.809**	.835**	.759**	.808**	.798**	.725**	.706**	.844**
ผู้ประเมิน (X ₂)	.882**	.802**	.831**	.839**	.816**	.848**	.857**	.846**	.809**	.847**	.841**	.775**	.921**
ผู้คาดการณ์ (X ₃)	.883**	.838**	.858**	.831**	.766**	.796**	.850**	.849**	.824**	.815**	.796**	.792**	.928**
ผู้ให้คำปรึกษา (X ₄)	.864**	.851**	.811**	.745**	.747**	.735**	.840**	.794**	.866**	.745**	.702**	.697**	.876**
ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X ₅)	.840**	.819**	.834**	.761**	.807**	.773**	.774**	.724**	.778**	.709**	.687**	.691**	.828**
รวม	.901**	.871**	.864**	.826**	.824**	.793**	.874**	.850**	.913**	.809**	.807**	.722**	.940**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 21 พบว่า บทบาทผู้บริหาร (X_{tot}) และการบริหารงานวิชาการ (Y_{tot}) ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.646^*$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหาร (X_{tot}) และการบริหารงานวิชาการ (Y_{tot}) แต่ละด้าน พบว่า ภาพรวมของบทบาทผู้บริหาร (X_{tot}) สัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y_9) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ($r = 0.913^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาพรวมบทบาทผู้บริหาร (X_{tot}) สัมพันธ์กับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (Y_{12}) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ($r = 0.722^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนภาพรวมการบริหารงานวิชาการ (Y_{tot}) กับบทบาทผู้บริหาร (X_{tot}) แต่ละด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการ (Y_{tot}) กับบทบาทผู้บริหาร ด้านผู้คาดการณ์ (X_3) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ($r = 0.928^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาพรวมของการบริหารงานวิชาการ (Y_{tot}) กับบทบาทผู้บริหาร ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X_5) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ($r = 0.828^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิเคราะห์ บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรีมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรีมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อทราบบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี และ 3) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี 27 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายบริหารวิชาการ และครูผู้สอน 2 คน รวม 108 คน ได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน โดยที่ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ตามทฤษฎีของแฟร์เรนและเคย์ (Farren and Kaye) และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนวทางคู่มือการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี (X_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98, S.D. = 0.48$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อย ดังนี้ ค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดคือ ผู้ให้คำปรึกษา ($\bar{x} = 4.00, S.D. = 0.47$) และผู้อำนวยการความสะดวก ($\bar{x} = 4.00, S.D. = 0.47$) รองลงมาคือ ผู้คาดการณ์ ($\bar{x} = 3.99, S.D. = 0.54$) ผู้ประเมิน ($\bar{x} = 3.98, S.D. = 0.46$) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด คือ ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ($\bar{x} = 3.97, S.D. = 0.50$)

2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี (Y_{tot}) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97, S.D. = 0.57$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อย ดังนี้ ค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.11, S.D. = 0.59$) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.05, S.D. = 0.50$) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.04, S.D. = 0.56$) การนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 4.03, S.D. = 0.59$) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.98, S.D. = 0.51$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 3.95, S.D. = 0.61$) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{x} = 3.93, S.D. = 0.53$) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ

การศึกษา ($\bar{x} = 3.91, S.D. = 0.57$) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ($\bar{x} = 3.90, S.D. = 0.63$) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.88, S.D. = 0.59$) การแนะแนวการศึกษา ($\bar{x} = 3.87, S.D. = 0.53$) และค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุดคือ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ($\bar{x} = 3.83, S.D. = 0.63$)

3. บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรีมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกัน

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องบทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงที่เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้อยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นแบบนี้เพราะ ผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรีเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกด้านทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาว่ามีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา โดยที่โรงเรียนต้องสามารถเด่นในทุกๆ ด้านเพื่อยกระดับให้โรงเรียนมีชื่อเสียง โดยเฉพาะการส่งเสริมงานทั้ง 4 ฝ่าย คือฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบุคคล ฝ่ายบริหารทั่วไปและฝ่ายธุรการการเงิน ให้ทำงานสอดคล้องซึ่งกันและกัน และใช้ความสอดคล้องทั้งสิ้นไปส่งเสริมงานสำคัญที่สุดของโรงเรียน คือ งานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดร.ธีระ รุญเจริญ กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) คือ บริหารงานอย่างมีอิสระเพื่อให้เกิดความคล่องตัวต่อการบริหารด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณและการบริหารงานทั่วไป โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมงานด้านวิชาการเป็นหลักสำคัญอันจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิรูปเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษา โดยรวมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน กล่าวถึงการเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำทางวิชาการ โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และมีการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ ให้คำปรึกษาแนะนำและสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้

2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การแนะแนวการศึกษา และการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักและเป็นงานสำคัญสำหรับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกส่วน ในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นการดำเนินกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์ที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจทางวิชาการไปสู่สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการโดยอิสระ คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้มาตรฐานมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก สอดคล้องกับแนวนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ซึ่งมีสาระสำคัญในการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา โดยการพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ทุกคนให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ การปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม มีการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพึ่งพาตนเอง และเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในระดับชาติ ซึ่งเป็นผลให้สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทรี พิกุลแกม ได้ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวชิราภรณ์ พรหมนาทม ได้ทำการศึกษาการบริหารวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า การบริหารวิชาการของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษาและการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรทิพย์ ยังสังกัด พบว่า ครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการปฏิบัติสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านการ

พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

3. บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี

พบว่า บทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรีมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้บทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์กัน พิจารณาตามข้อที่สัมพันธ์กัน ในกรณีของผู้ส่งเสริมและสนับสนุนที่สัมพันธ์กับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในการบริหารงานโรงเรียนเอกชนในเขตชนบทนั้นการหาครูที่มีความสามารถและตรงวุฒิการศึกษา เหมือนโรงเรียนในเขตชุมชนเมืองนั้นเป็นเรื่องยาก ผู้บริหารที่เล็งเห็นความสำคัญต้องการที่จะเป็นผู้นำครูให้ก้าวไปสู่จุดที่โรงเรียนตั้งเป้าหมายไว้ จะคัดเลือกผู้ช่วยครูจากผู้ที่สามารถจะส่งเสริมต่อได้ และช่วยส่งเสริมให้เรียนต่อและพัฒนาการทำงานจนสามารถเรียนจบระดับชั้นปริญญาตรี มีใบประกอบวิชาชีพครู สามารถสอนและจัดการศึกษาได้ สอดคล้องกับ พรนิตา กิรติวิทยากรณ์ ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้ช่วยให้ครูนำนโยบายและความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ตลอดจนหลักสูตรและวิธีการสอนต่างๆ ไปใช้ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการบริหารงานของสถานศึกษาในทุกด้าน กล่าวได้ว่าโรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ โดยอาศัยหลักการและทฤษฎีทางการบริหารมาใช้ให้เกิดประโยชน์ รู้จักขอบข่ายหน้าที่ต้องปฏิบัติ ตลอดจนมีความสามารถในการนำความรู้ไปปรับใช้ในงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลให้เกิดคุณภาพในการบริหารงานโรงเรียน ในกรณีของความสัมพันธ์ระหว่างผู้อำนวยการความสะอาดและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จะอำนวยความสะดวกในด้านการงานให้กับครูเพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด มีการตั้งเกณฑ์ค่าตอบแทน การขึ้นเงินเดือน โบนัสต่างๆ ในกรณีที่สามารถทำผลงานด้านวิชาการได้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กรนี้ เพื่อที่จะไปสู่เป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ เพื่อที่จะประสบความสำเร็จในเชิงวิชาการด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับยุพิน คงเพชรศักดิ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 รายด้าน กับการบริหารงานวิชาการในภาพรวม พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในทางบวก โดยภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการมากกว่าภาวะผู้นำด้านอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาโดยตรง ถึงแม้ว่าจะส่งผลในระดับปานกลางก็ตาม ดังนั้น การที่จะทำให้การ

ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องแสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำที่เด่นชัดทั้งในเรื่องการทำงาน และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพิรพรรณ ทองปั้น ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีประภา เหมนาค พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมิน คุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกด้าน โดยทุกด้านมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละด้าน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 อยู่ระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นสิ่งชี้วัดคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาซึ่งจุดมุ่งหมาย ของงานวิชาการอยู่ที่การผลิตผู้เรียนให้มีคุณภาพให้มีความรู้มีจริยธรรมและมีคุณลักษณะที่อันพึงประสงค์การบริหารงานวิชาการนับว่ามีความสำคัญกว้างงานด้านอื่นๆ เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา พิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบของการวิจัยและการอภิปรายผลเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ที่นำเสนอไปแล้วนั้น เพื่อให้งานวิจัยนี้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของการวิจัยดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากงานวิจัยบทบาทผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนอยู่ในลำดับสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการร่วมกับชุมชน โดยเฉพาะในสังคมชนบทการร่วมมือระหว่าง วัด โรงเรียนและชุมชน จัดโครงการต่างๆ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และความความสามัคคี จะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรักถิ่นฐานบ้านเกิด มีจิตสาธารณะและเกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนในเชิงวิชาการระหว่างปราชญ์ชาวบ้านและหลักสูตรการเรียนรู้อันปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ได้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยข้างต้น จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน มีการปฏิบัติต่ำที่สุด จึงควรมีจัดโครงการการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ควรมีการศึกษาวิจัยองค์ประกอบต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมและความร่วมมือในชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติ**

บุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล.** เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก

<http://admin.e-library.onecapps.org/Book/196.pdf>

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2545. เข้าถึงเมื่อ 13 มิถุนายน 2558. เข้าถึงได้จาก [https://www.mwit.ac.th](https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf)

[/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf](https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf)

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. “ธรรมนูญภาคการเมือง: บทบาทภาคการเมือง,” **สารวุฒิสภา** 6, 9 (กันยายน

2545): 35.

จตุติมา ชำนาญเพชร. “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร

การศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.

เจริญ เจริญวัลย์. **การวางมาตรฐานธรรมาภิบาล.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทพอดี้จำกัด, 2545.

ดุจดาว จิตใส. “การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล

กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

ทองอินทร์ วงศ์โสธร. “ทฤษฎีระบบ.” เอกสารประกอบการสอนสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการ

บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2536.

ธวัชชัย เปรมปรีดี. **ปัจจัยที่จำเป็นในการบริหารงานโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรไทย, 2549.

ธีระ รุญเจริญ, ปราชญา กล้าผจญ และสัมมา รณินทรีย์. **การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2545.

ธีระ รุญเจริญ. **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทข้าวฟ่าง จำกัด, 2546.

ธีระ รุญเจริญ. **สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย.**

เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557. เข้าถึงได้จาก [http://admin.e-](http://admin.e-library.onecapps.org/Book/26.pdf)

[library.onecapps.org/Book/26.pdf](http://admin.e-library.onecapps.org/Book/26.pdf)

นงลักษณ์ เรือนทอง. “รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

นฤมล ทับจุมพล. **แนวคิดและวาทกรรม ว่าด้วยรัฐธรรมนูญแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. **การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2542.

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว, 2544.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อส่งเสริม, 2544.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน. **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อส่งเสริมกรุงเทพ, 2553.

พระปิยะวัฒน์ ปิยสีโล (จักร์แต). “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2554.

พระวิจิตร ศรีนันท. “สภาพการณ์และแนวทางการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรสายสนับสนุนทางวิชาการ (สายข,ค) มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.

พิศสมัย หมกทอง. “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2554.

ยุทธ วรรณธรร. “ธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร.” **วารสารนักบริหาร** 21 (กรกฎาคม – กันยายน 2544): 8-11.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น, 2556.

ลัดดา ผลวัฒน์. **ธรรมาภิบาลกับการบริหารมหาวิทยาลัย**. เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.tci-thaijo.org/index.php/EduAdm_buu/article/viewFile/30930/26673

วิโรจน์ สารรัตน์. **การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิทยวิสุทธิ์, 2548.

วิลาวัลย์ ไพโรจน์. “การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.

สถาบันพระปกเกล้า. **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2544.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**, เข้าถึงเมื่อ 13 มิถุนายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/Constitution2550.pdf>

สันติ บุญภิรมย์. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บั๊คพอยท์, 2552.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. **แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, 2545.

สายวสันต์ นิมาพร. “การจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ความจำเป็นในการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในสังคมไทย : การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี. เข้าถึงเมื่อ 17 มิถุนายน 2558 ถึงได้จาก <http://www.ocsc.go.th/goodgovernanceggh.pdf>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี,แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555 – 2559. เข้าถึงเมื่อ 13 มิถุนายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาฯ, 2552.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559. เข้าถึงเมื่อ 13 มิถุนายน 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.vithee buddha.com/files/news/education_velopement_55-59.pdf

สิทธิธัต คำวรรณ. “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.

สุดจิต นิमितกุล. **กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี**. กรุงเทพมหานคร:บพิธการพิมพ์, 2543.
สุรพล พุฒคำ. **โครงสร้างการจัดการในสถานศึกษา**. ลพบุรี: คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏเทพสตรี, 2544.

สุรินทร์ สุวรรณภูมิ. “การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสารภี อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.

อรพินท์ สฟโชคชัย. “สังคมเสถียรภาพและกลไกประชารัฐที่ดี.” **รายงานที่ตีอาร์ไอ ฉบับที่ 20 ธันวาคม 2540**, อ้างถึงใน บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. **การสร้างธรรมาภิบาล (good governance) ในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน, 2542.

อานันท์ ปันยารชุน. “ธรรมาภิบาลในการบริหารมหาลัย.” **การสัมมนาวิชาการประจำปี 2542** ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

อานันท์ ปันยารชุน. ปาฐกถา “ธรรมาภิบาลกับอนาคตประเทศไทย” (25 มีนาคม 2541) อ้างถึงใน นฤมล ทับจุมพล. “แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วย “ธรรมาภิบาลแห่งชาติ.” เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ เนื่องในวาระครบรอบ 50 ปี คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

อุดม มุ่งเกษม. **Governance** กับการพัฒนาข้าราชการ. กรุงเทพมหานคร: ไอเดียสแควร์, 2545.

ภาษาต่างประเทศ

- Agere, Sam. **Promoting Good Governance : Principles, Practices and Perspective.** London : Commonwealth Secretariat, 2000.
- Anani, K.V. “The pursuit of politicsof sustainable livelihood : Focus on governance in Ghana.” Doctoral dissertation, University of Guelph, 2001.
- Best, John W. **Research in Education.** New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970.
- Blumel, Christina M. “Foreign aid, donor coordinator and the pursuit of good governance (Kenya).” PhD. Dissertation, University of Mayland, 2000.
- Clarke, Vicki Clinell Burge. “In search of good governance : Decentralization and democracy in Ghana.” Ph.D. Dissertation, Northern Illinois University, 2001.
- Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing.** New York: Harper & Row Publisher, 1974.
- Katz, Daniel and Robert L. Kahn. **The social Psychology of Organization.** 2nd ed. New York : John Wiley & Sons, 1978.
- Kimmet, Philip. “The Politics of good Governance in the Asians 4.” Master Degree, Griffith University, 2005.
- Likert, Rensis. **New Patterns of Management.** New York: McGraw-Hill, 1961.
- Morrem, T. “Conceptualizing civil society within good governance and social capital policies.” Master’s Thesis, Dalhousie University, 2001.
- Tennekes, Hendrik Joost. “Donors and Good Governance: Analysis of a policy discourse in the Netherland and Germany.” PhD. Dissertation, University of Twente, 2005.

ภาคผนวก

(สำเนา)

ที่ ศธ 0520.203.2 / ๑๑๗

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

14 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายพนม เข้มเงิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายประวิทย์ มั่นปาน รหัสนักศึกษา 54252314 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของ เครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของ ท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษาฝ่ายธุรการ
โทรศัพท์ / โทรสาร 0-3421-9136

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้เรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา (content validity) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจำนวน 5 คน ดังนี้

1. ชื่อ-สกุล ดร.ภรภัทร พรสุรัตน์
การศึกษา ศึกษาศาสตร์ดุสิต (หลักสูตรและการสอน)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน โรงเรียนศรีรัตนวิทยา
2. ชื่อ-สกุล นายพนม เข้มเงิน
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน โรงเรียนปอกรู “ครูประชาสรรค์”
3. ชื่อ-สกุล นายธวัช หมอยาคี
การศึกษา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอก โสตนศึกษา
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
4. ชื่อ-สกุล นายณันธิชัย หิรัญวงษ์
การศึกษา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน
ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษานโยบาย
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3
5. ชื่อ-สกุล นางสาวฐิตาริ ตรีเหรา
การศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่ง ครู
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดสุวรรณ

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย
รายชื่อโรงเรียนทดลองเครื่องมือวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 0520.203.2 / 1215

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

17 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกิตติกร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

จำนวน 4 ฉบับ

ด้วย นายประวิทย์ มั่นปาน รหัสนักศึกษา 54252314 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับงานวิชาการโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี” ในกรณี ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

รายชื่อสถานศึกษาขอทดลองเครื่องมือวิจัย

1. โรงเรียนอนุบาลกิตติกร
2. โรงเรียนอนุบาลคันสนีย์
3. โรงเรียนอนุบาลตันติวัตร
4. โรงเรียนวัฒนาชัยนาท
5. โรงเรียนถาวรวิทยา
6. โรงเรียนอักษรประสิทธิ์
7. โรงเรียนวรรณรัตน์
8. โรงเรียนวัฒนโชติ

ภาคผนวก ค
การหาความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

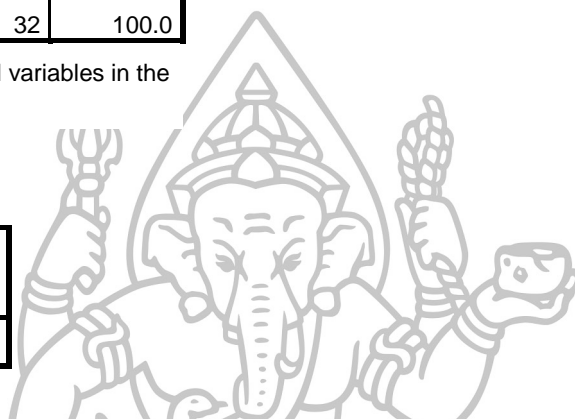
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	32	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	32	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.956	77

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ผู้อ่านบทความสะดวก1-1	279.2188	829.789	.167	.956
ผู้อ่านบทความสะดวก1-2	280.1563	822.007	.661	.955
ผู้อ่านบทความสะดวก1-3	279.4375	821.286	.422	.955
ผู้อ่านบทความสะดวก1-4	280.0313	811.967	.507	.955
ผู้ประเมิน2-1	279.9375	808.641	.584	.955
ผู้ประเมิน2-2	280.1875	807.060	.551	.955
ผู้ประเมิน2-3	279.7500	804.516	.724	.954
ผู้ประเมิน2-4	279.9063	814.991	.431	.955
ผู้คัดการฉ3-1	279.8125	813.448	.439	.955
ผู้คัดการฉ3-2	279.6563	814.104	.627	.955
ผู้คัดการฉ3-3	279.2500	831.613	.638	.955
ผู้คัดการฉ3-4	278.8125	837.190	.024	.956
ผู้ให้คำปรึกษา4-1	279.8438	825.814	.287	.956
ผู้ให้คำปรึกษา4-2	280.0313	809.322	.537	.955
ผู้ให้คำปรึกษา4-3	280.1250	803.855	.669	.954
ผู้ให้คำปรึกษา4-4	280.1875	806.996	.516	.955
ผู้ส่งเสริม5-1	279.8125	813.641	.495	.955
ผู้ส่งเสริม5-2	280.0938	803.184	.563	.955
ผู้ส่งเสริม5-3	279.6875	808.673	.531	.955

การพัฒนาหลักสูตร 1	279.8750	813.919	.470	.955
การพัฒนาหลักสูตร 2	279.7813	819.596	.370	.955
การพัฒนาหลักสูตร 3	279.6563	804.104	.706	.954
การพัฒนาหลักสูตร 4	279.3125	816.931	.613	.955
การพัฒนาหลักสูตร 5	279.1875	815.641	.408	.955
พัฒนากระบวนการเรียนรู้ 1	279.5000	808.129	.735	.954
พัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2	279.6250	821.016	.388	.955
พัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3	279.7500	808.452	.578	.955
พัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4	279.6563	817.265	.313	.956
พัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5	279.6875	808.996	.547	.955
การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 1	279.5625	815.415	.533	.955
การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 2	279.2813	828.531	.372	.955
การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 3	278.8438	837.814	-.007	.957
การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4	279.4688	819.483	.540	.955
การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 5	279.5938	806.184	.566	.955
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 1	279.8750	794.177	.779	.954
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2	279.8125	802.673	.599	.955
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3	279.6563	813.588	.479	.955
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4	279.6875	795.060	.638	.954
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5	279.4063	813.023	.542	.955
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา 1	279.5313	810.193	.671	.955
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา 2	279.4063	827.281	.255	.956
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา 3	279.5000	800.065	.629	.955
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา 4	279.2813	813.757	.624	.955
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา 5	279.5000	810.323	.603	.955
การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 1	279.4375	803.028	.795	.954
พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 2	279.2500	822.452	.336	.956
พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 3	279.6875	811.190	.579	.955
พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 4	279.2188	817.660	.393	.955
พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 5	279.5938	808.830	.537	.955
การนิเทศการศึกษา 1	279.7188	805.628	.587	.955
การนิเทศการศึกษา 2	279.6563	817.459	.420	.955

การนิเทศการศึกษา 3	279.8750	815.919	.534	.955
การนิเทศการศึกษา 4	279.7813	818.112	.446	.955
การนิเทศการศึกษา 5	279.7188	817.370	.495	.955
การนิเทศการศึกษา 6	279.6875	818.351	.608	.955
การแนะแนวการศึกษา 1	279.4688	834.644	.120	.956
การแนะแนวการศึกษา 2	279.0625	838.706	-.026	.957
การแนะแนวการศึกษา 3	279.5625	831.931	.197	.956
การแนะแนวการศึกษา 4	279.7500	819.097	.451	.955
การแนะแนวการศึกษา 5	279.5938	819.862	.420	.955
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 1	279.5313	820.644	.480	.955
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 2	279.5000	828.452	.244	.956
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 3	279.7500	815.613	.505	.955
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 4	279.5313	826.644	.311	.956
การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 1	279.6563	823.394	.329	.956
การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 2	279.5313	832.967	.105	.956
การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 3	279.7500	818.258	.419	.955
การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 4	279.7188	825.241	.301	.956
การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 5	279.6875	820.544	.419	.955
การประสานความร่วมมือในการพัฒนางาน วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 1	279.6563	813.717	.692	.955
การประสานความร่วมมือในการพัฒนางาน วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 2	279.3125	828.544	.410	.955
การประสานความร่วมมือในการพัฒนางาน วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 3	279.5313	820.580	.444	.955
การประสานความร่วมมือในการพัฒนางาน วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 4	279.3125	820.351	.346	.956
การประสานความร่วมมือในการพัฒนางาน วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 5	279.4063	817.539	.534	.955
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา 1	279.5625	822.319	.392	.955
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา 2	279.3750	826.306	.434	.955
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา 3	279.1250	837.274	.008	.956

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(สำเนา)

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ ๖๒๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

22 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายประวิทย์ มั่นปาน รหัสประจำตัว 54252314 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " บทบาทของ
ผู้บริหารกับการปฏิบัติงานวิชาการ โรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี "

มีความประสงค์ จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ
และครู เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งรองผู้อำนวยการ
การโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และครู ทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ โปวิทศิริธรรม)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034-218788 ต่อ 11-12

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง บทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี และเพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี

กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับการนำเสนอผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมซึ่งเป็นประโยชน์ต่อบทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรีต่อไป

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล
- ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร
- ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามวิจัย

(นายประวิทย์ มั่นปาน)

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามโปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสถานภาพของท่าน**สถานภาพ**

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ไม่เกิน 30 ปี 30 - 40 ปี 41 - 50 ปี 50 ปี ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

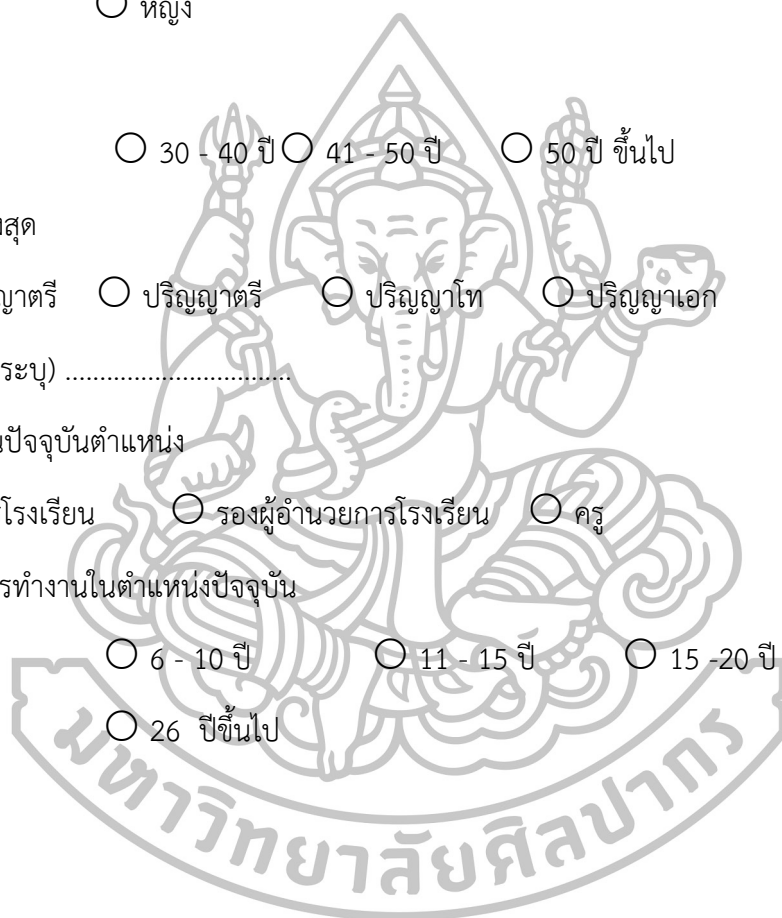
4. ท่านอยู่โรงเรียนปัจจุบันตำแหน่ง

- ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครู

5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

- 1 - 5 ปี 6 - 10 ปี 11 - 15 ปี 15 - 20 ปี

- 21 - 25 ปี 26 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนนี้ มุ่งสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง บทบาทผู้บริหารในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง บทบาทผู้บริหารในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง บทบาทผู้บริหารในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง บทบาทผู้บริหารในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง บทบาทผู้บริหารในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	ผู้อำนวยการความสะอาด						
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เห็นคุณค่าในงานอาชีพ ความสนใจ และเน้นทักษะที่เป็นจุดเด่นของแต่ละบุคคล						
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในงาน						
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้างและมีส่วนร่วม						
4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และร่วมแสดงความคิดเห็นของตนเองได้						
	ผู้ประเมิน						
5	ผู้บริหารแจ้งถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจ รวมไปถึงกระบวนการตัดสินใจ และมาตรการที่จะวัดผลอันเกิดจากการตัดสินใจอย่างเปิดเผย						
6	ผู้บริหารมีระบบการตรวจสอบระบบงานและการทำงานภายในโรงเรียน						
7	ผู้บริหารมีการเผยแพร่ข้อมูลของโรงเรียน และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรีตามความเหมาะสม						
8	ผู้บริหารมีการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการทำงาน						
	ผู้คาดการณ์						
9	ผู้บริหารมีการนำจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคมาใช้เพื่อตัดสินใจ						
10	ผู้บริหารมีการนำผลการสำรวจและวิจัยมาช่วยในการตัดสินใจ						
11	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนระยะสั้นและระยะยาวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของระบบโลกาภิวัตน์						
12	ผู้บริหารมีแนวโน้มพัฒนาอย่างก้าวหน้าสอดคล้องคุณภาพการศึกษาที่มีผลต่อการเพิ่มจำนวนนักเรียน						

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	ผู้ให้คำปรึกษา						
13	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปรึกษางานที่ได้รับมอบหมายได้ตลอดเวลา						
14	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ครูและบุคลากรทางการศึกษา เสนอทางเลือก ประกอบการตัดสินใจ						
15	ผู้บริหารให้คำแนะนำครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถปฏิบัติ ตามได้อย่างสำเร็จลุล่วง						
16	ผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงอุปสรรคที่มี ผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน						
	ผู้ส่งเสริมและสนับสนุน						
17	ผู้บริหารมีการเตรียมสถานศึกษาให้มีห้องเรียนเพียงพอ						
18	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดสรรวัสดุและอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อ กิจกรรมการเรียนการสอน						
19	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เพิ่มเติมในการปฏิบัติงานตามความต้องการของครูผู้สอน						

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนนี้ มุ่งสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสุพรรณบุรีโดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	การพัฒนาหลักสูตร						
20	ผู้บริหารมีการแต่งตั้งทำงานรับผิดชอบงานหลักสูตร						
21	ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงเรื่องการจัดหลักสูตรเพื่อชี้้นำในการดำเนินงาน						
22	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา						
23	ผู้บริหารมีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา						
24	ผู้บริหารมีการจัดอบรมการนำหลักสูตรไปใช้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร						
	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
25	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน						
26	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด						
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนนำความรู้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน						

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
28	โรงเรียนได้จัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของ/ ผู้เรียนอย่างเหมาะสม						
29	ผู้บริหารจัดให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการนิเทศการเรียนการสอนกับครูผู้สอนทุกคน						
	การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน						
30	ผู้บริหารมีการจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล						
31	บุคลากรทุกคนรู้และเข้าใจระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา						
32	ผู้บริหารมีการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนของผู้เรียน จากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และจากแหล่งอื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด						
33	ผู้บริหารมีการพัฒนารูปแบบ เครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับสถานศึกษา						
34	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน						
	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
35	ผู้บริหารมีวิสัยสภาพการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง						
36	ผู้บริหารใช้ผลการวิจัยของโรงเรียน มาบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ						
37	ครูผู้สอนมีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน						
38	ครูผู้สอนมีการพัฒนาการทำวิจัยและผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง						
39	ผู้บริหารจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน						

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
40	ครูผู้สอนมีการเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อจัด การเรียน การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและผู้เรียน						
41	ครูผู้สอนมีการผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรม จัดหาสื่อและเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอน						
42	ผู้บริหารส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรม และ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน						
43	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนประสานความร่วมมือกับ สถาบันการศึกษา องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การเรียนการสอน						
44	ผู้บริหารมีการประเมินผลความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน จากการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา						
	การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้						
45	ครูผู้สอนมีการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้						
46	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้แหล่งการ เรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา						
47	ครูผู้สอนใช้แหล่งการเรียนรู้ทางด้านภูมิปัญญาในท้องถิ่นในการเรียน การสอน						
48	ผู้บริหารจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายใน ภายนอก สถานศึกษา และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น กับองค์กรและหน่วยงาน ต่างๆ						
49	ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น องค์กรและ หน่วยงานต่างๆ ในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น						

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	การนิเทศการศึกษา						
50	ผู้บริหารมีการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนและครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ						
51	ผู้บริหารมีการนิเทศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา						
52	ผู้บริหารมีการนิเทศการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม						
53	ผู้บริหารมีการประเมินผลกระบวนการนิเทศ ติดตามและพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอน						
54	ผู้บริหารใช้ผลการประเมินผลกระบวนการนิเทศ ติดตามและพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสม มาปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของครูผู้สอน						
55	ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การนิเทศที่ประสบความสำเร็จภายในสถานศึกษา						
	การแนะแนวการศึกษา						
56	ผู้บริหารมีการจัดระบบการแนะแนว ทางวิชาการและวิชาชีพ						
57	ผู้บริหารมีระบบการแนะแนวภายในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน						
58	ครูผู้สอนทุกคนมีการแนะแนวการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม						
59	ผู้บริหารจัดกิจกรรมแนะแนวให้กับนักเรียน						
60	ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผลความสำเร็จของผู้เรียนจากการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา						
61	ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาและเครือข่ายการแนะแนว						

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
62	ผู้บริหารมีการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
63	ผู้บริหารมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา						
64	ผู้บริหารมีการดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง						
65	ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและเพื่อประกันคุณภาพ						
	การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน						
66	ผู้บริหารสนับสนุนความรู้ทางวิชาการ เสริมสร้างความคิด เทคนิค และทักษะให้แก่ชุมชนในท้องถิ่น						
67	ผู้บริหารสนับสนุนทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้มีการพัฒนาขึ้น						
68	ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา						
69	ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการที่จัดโดยบุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา						
70	โรงเรียนของท่านส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ทางวิชาการระหว่างบุคคล ครอบครัวย ชุมชน ท้องถิ่นภายในสถานศึกษา						

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น						
71	โรงเรียนของท่านมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการ พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและ ระดับอุดมศึกษาในบริเวณใกล้เคียง						
72	ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและ ระดับอุดมศึกษาในบริเวณใกล้เคียง						
73	ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือ ในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน						
74	ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ องค์กรต่างๆ ภายในประเทศ						
75	โรงเรียนของท่านมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับองค์กรต่างๆ ในต่างประเทศ						
	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา						
76	ผู้บริหารศึกษาข้อมูลและความต้องการในการได้รับการสนับสนุนการ จัดการศึกษาของบุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา						
77	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ การจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา						
78	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษา ของบุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัด การศึกษา						

“ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามวิจัย”

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายประวิทย์ มั่นปาน
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลยอดไม้งาม
ที่อยู่	70/2 หมู่ 2 ตำบล เดิมบาง อำเภอบางเดิม บางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2541	จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลยอดไม้งาม
พ.ศ.2547	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี
พ.ศ.2554	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขา ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
พ.ศ.2554	ศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2548	ผู้ช่วยครู กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ
พ.ศ.2550	ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ
พ.ศ.2554	หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
พ.ศ.2557	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ
พ.ศ.2558 – ปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลยอดไม้งาม

